

Yardım sevenler cemiyeti
kaza kollarının teşekkülü
etrafında faaliyete geçildi

AKŞAM

TUZLA İÇMELENERİ
1 Haziran Pazar günü
AÇILIYOR

Sene 23 — No. 8117 — Fıatı her yerde 5 kuruş

ÇARŞAMBA 28 Mayıs 1941

Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Hikmet Feridun Es — Akşam matbaası

Dünyayı kavuran emsalsiz buhran ortasında Türkiye'nin vaziyeti gıpta ettiricidir

Ankara, 27 Mayıs
Millet Meclisi bütçeyi müza-
kere ile meğuldür. Geçirdiğimiz
müstesna zamanlarda, her ihtiya-
cı karşılayan denk bir bütçe
ile Meclise gelmek hükümet için
kolay bir iş değildir.

Bütçe, bir devletin yalnız ge-
lirini ve masrafını gösterir basit
bir hesap cedveli değil, aynı za-
manda ve bilhassa bir siyasetin
ve bir idare tarzının bilâncosudur.
Bu bakımdan millî bünye-
nin hararet derecesini gösteren
bir sıhhat ölçüsü mesabesindedir.

Hiç bir memleket, hususî vaziyeti
ne olursa olsun, dünya ah-
valinin tesiri dışında kalamaz.
Bilâkis, bir milletin medeniyet
ve terakkî seviyesi ne kadar yük-
selmiş olursa etrafındaki âlemlerle
münasebeti o derece sıkışır ve
beynelmilel hadiselerin kendi
üzerindeki tesiri o nisbette artar.
Bu seneki bütçemizle millî bünye-
nin sağlamlığına delâlet ettiği
mertebede Avrupa harbinin do-
ğurduğu buhrandan Türkiye'nin
sıkıntı hissesini taşımaktadır.
Bunu iki şekilde görüyoruz: Ti-
caret hacminin azalmasından do-
layı gelirin eksilmesi, harp tehli-
kesi karşısında millî müdafaaya
masrafların artması.

Harp dolayısıyla iktisadî hayata-
mızda husule gelen sarsıntı ti-
caret muvazenesinde açıkça gö-
rülüyor. İthalât ve ihracat yekü-
nû 1938 yılında 300 milyon lira
iken 1940 senesi 180 milyona
düşmüştür. İhracatımız, 144
milyondan ancak 111 milyona
düştüğü halde ithalatımız 150
milyondan 68 milyona inmiştir.
Lehimize sanılan bu ticaret mu-
vazenesi, hakikatte büyük bir

buhran alâmetidir. Varidatın ek-
silmesi, iktisadî hayatımızda gö-
rülen durgunluk, ithalatın bu
derece azalmasından ileri geliyor.
Hükümet, bu açığı kapamak için,
muhtelif vergi ve resimlere 35
milyon lira kadar bir zam yap-
mak mecburiyetinde kalmıştır.
Bütün dünya memleketlerinin
katlandığı müthiş fedakârlıklar
yanında Türk milleti, kendisine
tahmil edilen bu vazifeyi çok gör-
miyecektir.

Hükümet, bu alelade bütçe
haricinde bir de fevkalâde millî
müdafaaya masraflarını karşıla-
mak vazifesine karşılaşmaktadır.
Geçen 1940 yılında millî müda-
faaya üç yüz milyon liradan
fazla sarfedildiğini söylemek hü-
kûmetin vatan emniyetine ver-
diği ehemmiyetin derecesini gös-
terir. Netekim yeni bütçede millî
müdafaaya tahsis edilen 78 mil-
yon liradan başka, şimdilik 83
milyon lira ayrıca fevkalâde tah-
sisat istenmektedir. Harp, devam
ettikçe, bu tahsisatın sene için-
de daha fazla artacağı da tabiidir.
Harbi vatan sınırlarına yak-
laştırmamak, sulhu korumak
için, harbe hazır ve kuvvetli dur-
mak zarurî olduğuna göre, bu
sulh ve emniyet tedbirleri millete
ne kadar pahalıya mal olursa ol-
sun, harbi uzaklaştırmaya baki-
mından daima daha ehven gö-
rülecek ve Türk milleti vatan
müdafaası için icabında bütün
varını vermekten çekinmeyecek-
tir.

Bütün bu sıkıntılara, fedakâr-
lıklara rağmen, malî vaziyetimiz,
Necmeddin Sadak
(Devamı sahife 7 sütun 6 da)

Bismarck zirhlisi dün batırıldı

Zirhlıya bir gülle ve
3 torpil isabet etti

Zirhlı kumandanı son
telgrafında geminin
manevra kabiliyetini
kaybettiğini ve sonuna
kadar çarpışacağını
bildirmişti

Londra 27 (A.A.) — İngiliz Bahriye
Nezaret, Alman Bismarck zirhlisinin
batırıldığını resmen bildirmektedir.
tebliğ şudur:

«Alman Bismarck zirhlisi deniz kuv-
vetlerimiz tarafından batırılmıştır.
Harekât hakkında, imkân hasıl olur
olmaz tafsilât verilecektir.»

Bismarck nasıl batırıldı
Londra 27 (A.A.) — Şimali Atlan-
tikte vuku bulan ve bu esnada Hood
zirhlisinin havaya uçtuğu ve Bismarck'ın
batıldığı deniz muharebesi
şimdi alınan tafsilâta göre şöyle ce-
reyan etmiştir:

Bismarck ile Almanların 8 puslu-
k toplarla mücehhez yeni Prinz Eugen
kruvazörü geçen perşembe günü Ber-
gen'den ayrılışken görüşmüşlerdir.

Amirallik cuma akşamı görülen bu
gemileri önletmiştir. Cumartesi günü
safakla beraber Prince of Wales zirh-
lisi ile Hood, Alman gemileri muha-
rebeye tutuşmuşlardır. 23.000 yaraklık
mesafeden atılan bir obüs Hood'un
cephaneliğine girmiş ve Hood havaya
(Devamı sahife 2 sütun 5 de)

Dikkatler:

Kurtlu meyvalar

İçportada vicir vicir kurtlu incir-
ler...

Yağmurlar başladı. Yakında da
aynı suretle kirazlar satılacak.

— Canım efendim... Ucuz veri-
yoruz... Onun da müşterisi var...
İstemiyen almasın...

Bu, mazeret olabilir mi? Cehlin
ve fıkraların hududsuz istismarı
caiz midir?

B. Churchill'in harp vaziyetine dair beyanatı

Başvekil, Alman zirhlisi
Bismarck'ın batırıldığını
da bildirdi

Almanların Giride deniz
yolile ihracatına mâni
olunmuş ve ağır ziyat
verdirilmiştir

Londra 27 (A.A.) — Başvekil
B. Churchill bugün Avam kamara-
sında, Akdenizde devam eden harp
ve Bismarck'ın batması neticele-
nen deniz muharebesi hakkında iza-
hat vermiş ve ezcümle demiştir ki:
«Almanların yeni denize indirilen
Bismarck ve beraberinde bulunan
Prens Eugen harp gemilerinin Atlan-
tikteki kafileleri vurmak üzere de-
nizlere açıldıkları görülmüştü. Bun-
ları önlemeye memur edilen donan-
mamızla düşman arasında müsa-
deler olmuş Hood kruvazörümüz
berhava olmuştur. Donanmamız ta-
rafından takip edilen düşman donan-
masından Bismarck bugün Brest
limanına 400 mil kala yakalanmış
ve torpil tayyarelerimizin isabetli
ateşleri neticesinde hasara uğratıl-
mış ve bilâhare yetişen donanmamız
tarafından batırılmıştır.

Giride coğrafi vaziyet itibarile
kıtalarımız tayyare müzaheretini ol-
maksızın düşmanın çok şiddetli tay-
yare hücumlarına karşı koymakta
ve hava yolu ile takviye olan düş-
mana ağır ziyat vermektedir.
Bundan sonra daha şiddetli hücum-
lar beklemelidir. Hanya, Resmo ve
Kandiye muharebeleri pek şiddetli
olmuştur. Takviye edilen kuvvetle-
rimiz bugün pek müvazene bir va-
(Devamı sahife 2 sütun 6 da)

Girid'de son askerî vaziyet

Malemede vaziyet cid-
didir. Alman askerleri
inneğe devam ediyorlar

Kahire 28 (A.A.) — Kahire as-
kerî mahfilleri, dün akşam Girid'deki
vaziyet hakkında aşağıdaki
malûmatı vermişlerdir:

Maleme ile Hanya arasındaki
ovada çok şiddetli çarpışmalar vu-
kua gelmektedir. Alman kıtaları
Maleme'de yere inneğe devam ey-
lemektedir. Ve vaziyet ciddidir. Al-
manlar, fevkalâde ağır ziyat ver-
mektedir. Fakat Almanların, hedef-
lerine varabilirlerse kayıplara pek
az ehemmiyet verdikleri malûmdur.
Mesale, Almanların Girid'e tayya-
relerle ne kadar zaman askerler in-
dirmeğe devam edecekleridir. Ge-
len kıtalar, paraşütlü kıtaları değil,
fakat yanmış tayyare parçaları ile
dolu Maleme tayyare meydanına
nakliye tayyarelerinden çıkan kita-
lardır.

Amerikan milleti, akliselim ve
cesaretle hareket ederse hiç bir za-
man kendisine böyle şeyler kabul
ettirilemez.

Bundan sonra B. Roosevelt, Al-
manyanın askerî vaziyetinden
bahsetmiş ve Avrupalıların en büyük
kışının Almanyanın elinde, Mısır
ile Süveyşin tehdit altında bulun-
duğundan, her hangi bir anda İs-

BU SABAHKİ TELGRAFLAR

Amerikada
fevkalâde
millî tehlike
hali ilân edildi

B. Roosevelt'in
dün geceki
mühim nutku

Denizlere hâkim olmadan
Büyük Britanya
tahakküm edilemez

Mihverciler, denizlere
hâkim olamazlarsa mağ-
lûbiyetleri muhakkaktır

Vaşington 28 (Radyo) — Birleşik
Amerika Reiscühuru B. Roose-
velt, dün gece White Hall'de söy-
lediği nutukta ezcümle demiştir ki:

«Bu gece, neğrettiğim bir be-
yannamede hududsuz fevkalâde
millî tehlike halini ilân ettim. Bu
ise, kuvvet ve kudretimizin son had-
dine kadar müdafaamızın ve millî
otoritemizin takviyesini icap ettirir.
Amerika Cümhuriyetlerinin yek-
vücd oluşu, hem hürriyet, hem
kendi müdafaaları için elzemdir.
Amerika, hakikati olduğu gibi kar-
şıyor. Nazilerin istediği tahakküm,
Hitlerin ilerleyişini durdurulmazsa
garp yarım küresinde nazi silâhların
erişebileceği mıntaka olacaktır.

Birleşik Amerika, bu tehlikeye
karşı, Amerika Cümhuriyetleriyle
anlaşmalar, en büyük silâhlanma
programı, demokrasilere yardım
gibi ehemmiyetli tedbirler almıştır.

Birleşik Amerikanın demokrasi-
lere yardım etmesinin sebebi, kendi
emniyetini idame etmesi, emin ve
medenî dünyayı kaybetmemek arz-
usudur.

Hitler galip gelirse, ileri süreceği
şartları biliyoruz: Muhtelif memle-
ketlerde kukla hükûmetleri kura-
rak dünyayı paylaşacak, Avusturya-
yı işgalden ve Çekoslovakya'yı
parçaladıktan sonra söylediklerini
tekrarlayacaktır:

«Artık memnun ve mütmaimim.
Bu, en son erazi talebidir. Fakat
Amerikalılar, bu sözleri inanacak
kadar saf değillerdir. Hitler, Ce-
nubi Amerika milletlerini, şimdi
Balkan milletlerine yaptığı müa-
meleye tabi tutacak, Birleşik Ame-
rika ile Kanadayı boğmağa çalışa-
cak ve Amerikanın dini hakkı ha-
yatı da kalmıyacaktır. Çünkü nazi-
ler, din tanımazlar.

Amerikan milleti, akliselim ve
cesaretle hareket ederse hiç bir za-
man kendisine böyle şeyler kabul
ettirilemez.

Bundan sonra B. Roosevelt, Al-
manyanın askerî vaziyetinden
bahsetmiş ve Avrupalıların en büyük
kışının Almanyanın elinde, Mısır
ile Süveyşin tehdit altında bulun-
duğundan, her hangi bir anda İs-

Bismarck'ın mürette- batından kimsə kurtulmadı

Boğulanlar arasında
amiral Lütjens de var

Berlin 28 (A.A.) — Alman ami-
rallığı, Bismarck ile beraber filo ku-
mandanı amiral Lütjens ve ge-
mi süvarisiyle bütün mürettebatının
ziyanı teessürle bildirir.

Halep meydanı

İngiliz tayyareleri tara-
fından bombardıman
edildi

Beyrut 28 (A.A.) — Ofi: İngiliz
tayyareleri, dün sabah, Halep civa-
rında Nairoz tayyare meydanı üze-
rinde uçmuşlar, tayyare meydanına
bombalar atmışlar ve meydana
mitralyöz ateşine tutmuşlardır. Ha-
va dafi bataryaları müdahalede
bulunmuş. Hasar ve insanca ziyat
yoktur.

panya ile Portekizin işgal edilebile-
ceğinden bahsetmiş ve demiştir ki:

«Bu tehdit, Atlantığın mühim
stratejik noktalarından biri olan
Dakara, Asur ve Yeşil burun ada-
larına kadar uzanmaktadır. Bu hal
ise Şimali ve Cenebi Amerikayı
tehdit eder, emniyetimizi tehlikeye
düşürür.

Hitleri ve mihveri emellerini ta-
hakkuk ettirmekten meneden iki
şey vardır:

1 — Büyük Britanyanın tarihi
mukavemeti, 2 — Çin'in sayanı hayret
müdafaası. Mihverciler deniz-
lere hâkim olmadan Britanya ta-
hakküm edemezler, denizlere hâ-
kim olamazlarsa mağlûbiyetleri
muhakkaktır. Amerikanın tarihi, de-
nizlerin serbestisine bağlıdır.

Müteakiben B. Roosevelt, Atlan-
tik muharebesinden bahsetmiş ve Şi-
malî Buz denizinden Cenup Buz de-
nizine kadar uzayan geniş bir sa-
hada cereyan ettiğini, nazi korsan
ve tahlebahirlerinin İngiliz tezgâh-
larının yapabileceklenden üç misli
fazla gemi batırdıklarını ve Ame-
rikanın gemi inşaat programını hızlan-
dırarak bu tehlikeye karşı koyma-
ğa ve ziyatı kapatmağa çalıştığını,
Şimali ve Cenebi Atlantikte bahriye
devriyelerini genişlettiğini ve bu
hususla fazla tayyare de kullandığını
söylemiş, Amerikanın millî si-
yasetini şöyle tasvir etmiştir:

«Hitlere tabi bir dünya tanı-
mıyacağız. Amerika tahakküm
etmesine ve yahut tehdit etmesine
ne âzami azimle karşı koyacağız.
Büyük Britanya ve nazime karşı
mukavemet eden diğer milletlere
yardım edeceğiz. Kendilerine gön-
derdiğimiz mühimmatın teslimini
emniyet altına alıyoruz. Amerika,
Hitlerin tahakkümünde bir dünya-
yı kabul edemez. Amerika, demok-
rasilere verdiği sözü tutacaktır.

Biz Amerikalılar, nerede ve ne
zaman menfaatlerimizin tecavüzüne
uğradığını ve yahut emniyetimizin
tehlikeye düştüğünü tayin edeceğiz.
Silâhlı kuvvetlerimizi stratejik bir
vaziyete koyuyoruz. Bir tecavüzü
defetmek için silâhlı kuvvetlerimi-
zi kullanmakta tereddüd etmiye-
ceğiz.»

Nutku bitirmeden evvel fevkalâ-
de millî tehlike halini ilân ediyorum.

Londra 28 (Radyo) — B.
Roosevelt nutkunu bitirdikten son-
ra resmî bir beyanname neşrede-
rek fevkalâde millî tehlike halini
ilân etmiş ve garp nısıf küresine
vaki olacak her hangi tecavüzü
defetmek için askerî bahri ve si-
yasi makamatı teşriki mesai etme-
ğe ve icap eden tedbirleri almağa
halkı da bu hususta hükûmete yar-
dım etmeğe davet etmiştir.

[Akşam: Birleşik Amerikada
fevkalâde millî tehlike hali ilân edil-
mesi, Reiscühura fevkalâde ge-
niş, âdetâ diktatörce salâhiyetler
vermektedir.

Reiscühur, icabında borsayı ka-
pamak, tahvilât ve esham alışverişini
3 ay müddetle menetmek, her
hangi radyo istasyonunu kapamak
ve yahut hükûmete vermek, tesli-
hati harbiye için fabrikalara ve ha-
vuzlara vaziyet etmek, ithalatı
kontrol etmek ve gemilere el koy-
mak salâhiyetini haizdir.]

Dün 8 bütçe, müzakeresi yapılarak kabul edildi

Dahiliye, Maarif, Adliye, Sıhhiye Vekilleri beyanatta bulundular

Maarif Vekili dil, imtihan ve inzibat bahisleri
etrafında ileri sürülen mütalealara cevap verdi. Adliye
Vekili, adliyenin takviyeye muhtaç olduğunu söyledi

Kaymakamlar ve nahiye müdürleri kurs görecek

Ankara 27 (Telefonla) — B. Mil-
let Meclisi bugün saat 14 de B.
Şemseddin Günaltay'ın başkanlığın-
da toplanarak bütçe müzakerelerine
devam etti. Dahiliye Vekâleti bütçe-
sinin heyeti umumiyesi hakkında
bazı mebuslar söz aldılar. Bu arada
B. İbrahim Dıblan, Sırrı İçöz, Avni
Doğan, Mazhar Müfid, Rasih Ka-
lan, Hamdi Dikmen, Abidin Binka-
ya ve Kemal Turan mütalealarını
okudular. Dahiliye Vekili B. Faik
Öztrak birkaç defa küsiye gelerek
hatiplere cevaplar verdi ve izahlar-
da bulundu.

Söz alan hatipler, kaymakamlar
ve nahiye müdürlerinin ve teftiş iş-
lerinin şimdiki vaziyeti etrafında
tenkitler ve temennilerini dermian
ettiler. Bu arada B. Sırrı İçöz kay-
makamların eski tayin şekillerini
anlatarak, şimdi mektepten çıkar-
ılmaz kaymakamlığa gidenlerin
idare şekilleri üzerinde bazı şikâyet-
ler olduğunu kaydetti.

Dün Mecliste beyanatta bulunan Vekiller sağdan sıra ile: Sıhhiye
Vekili B. Hulûsi Alataş, Maarif Vekili B. Hasan Âli Yücel
ve Dahiliye Vekili B. Faik Öztrak

B. Avni Doğan: «Nahiye müdür-
leri meselesinde ehemmiyetli nokta
mevcut nahiye müdürlerinin vasıfla-
rındadır. Birçokları kendilerine veri-

len vazifeyi görecek seviyede de-
ğildirler. Nahiye müdürleri bugün
sihhi, iktisadî, ziraat birçok işlerde
(Devamı sahife 7 sütun 1 de)

— Ekmeğe 950 gram!.. Acaba az ekmeğe yemeğe mi alışacağız?..
— Hayır, az ekmeğe ziyat etmeğelim.

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Harp tebliğleri

İngiliz tebliği

Kahire 27 (A.A.) — Orta Şark İngiliz hava kuvvetleri karargahının dünkü tebliği:

Girit'te: Dün gündüz ve evvelki gün bütün gece İngiliz bombardıman ve avcı tayyareleri Giritteki düşman mevzilerini ve tayyarelerini şiddetle bombardıman etmişlerdir. Çok iyi neticeler alınmıştır. Her modelden en az 24 düşman tayyaresi tahrip edilmiş ve diğer bazı tayyareler de hasara uğratılmıştır. Maleme hava meydanı ve civarda planörlerle asker nakliye tayyareleri için iniş meydanı olarak kullanılan arazi başıca hedefleri teşkil etmiştir. Bombaların Junkers 52 asker nakliye tayyarelerinin toplu bir halde bulundukları yerlere düşerek ağır hasarları ve birçok tahribata sebep olduğu görülmüştür.

Bir Junkers 52 tayyaresine yere inerken isabet kaydedilmiş, bir diğeri de yerde giderken yakılmıştır. Avırlar da diğer birçok tayyareleri ateşe vermişlerdir. Avcı tayyareleri de dahil olduğu halde, yerde tahrip edilen tayyarelerden başka bir Junkers 52 bombardıman tayyarelerimiz tarafından düşürülmüştür. Bir avcı Suda koyu üzerinde bir Junkers asker nakliye tayyaresi düşürmüştür ve bir diğeri de hasara uğratılmıştır. Bu son tayyare en son defa arkasından dumanlar çıkararak görülmüştür.

Akinlar esnasında alınan fotoğraflar birçok düşman tayyarelerinin ağır hasara uğratıldığını teyid etmektedir. Irak'ta: Dün Ramadi'deki askeri hedeflere karşı birçok çıkışlar yapılmış ve yangınlar çıkarılmıştır. Musul hava meydanı bombardıman edilmiştir. Bakubada yerde bulunan Alman tayyareleri bomba ve mitralyöz ateşine tutulmuştur. Bunlardan ikisi yakılmıştır. Düşman tayyareleri Habaniyede ki İngiliz hava meydanına taarruz etmişlerse de hiçbir zayıat olmamıştır.

Cenubi Afrika hava kuvvetlerine mensup tayyareler Sono ırmağı civarında düşman müdafaaalarm ve motorlu nakliyatını bombardıman etmişlerdir. Köprüye ve mavnalara tam isabetler kaydedilmiş ve bir miktar motorlu araba tahrip edilmiştir. Malta'da: Bir miktar düşman tayyaresi dün Malta'ya yaklaşarak Takalı hava meydanı üzerine mitralyözle hücum etmişlerdir. Hava dağı bataryaları bazı düşman tayyarelerini hasara uğratmışlardır.

Yukarıda zikredilen ve muvaffakiyetle başarılan harekattan bütün tayyarelerimiz salimen dönmüşlerdir. Nairobi 27 (A.A.) — Neşredilen resmi bir tebliğe göre, Cenubi Habesistanda Soddan'den hareket eden ve devriye faaliyetinde bulunan İngiliz kitaları 8 topluk tam bir topçu bataryasını iltiham etmişlerdir.

Şimdi öğrenildiğine göre, Soddu'da kurmay heyetleri ile birlikte teşir alınan iki tümen komutanından başka iki liva komutanı ve 6 albay da esir edilmiştir.

İtalyan tebliği

Roma 27 (A.A.) — İtalyan orduları umumî karargahının 356 numaralı tebliği:

Geçen gece bombardıman tayyarelerimiz, Malta adasında kâin Velletra üstünü bombardıman etmişlerdir. Şimali Afrika'da bilhassa Tobruk cephesinde şiddetli olmak üzere topçu faaliyetleri görülmüştür. Hava müfrezelerimiz, Tobrukta teslati ve servisleri bombardıman etmişler, mühim yangınlar çıkarmışlardır. Dünkü bütünimizde bahsedilen hava bombardımanı esnasında iki gemiye daha mermi isabet etmiş ve bu gemiler vahim surette hasara uğramıştır.

Geçen pazartesi gecesi düşman, Bin-gazi üzerine bir akın yapmıştır. Ege denizinde İngiliz tayyareleri Rodos ve Scarpanto adalarında bazı mahallere bombalar atmışlardır. Şarkî Afrika'da Galla ve Sidamo memleketi gölleri mntakasında kıta-atımız, düşman müfrezeleri ile çarpışmışlar ve bunları mühim zayıata uğratmışlardır. Baro nehri üzerinde 24 Mayıs sabahı müfrezelerimizden biri düşmanın büyük bir müfrezesine hücum ederek bu müfrezeyi mağlup etmiştir. Debratavur mntakasında düşmanın tazyikli kıta-atımız tarafından müessir surette tevkif edilmiştir.

Alman tebliği

Berlin 27 (A.A.) — Alman orduları Başkumandanlığının tebliği:

Africanın garbinde denizaltıları düşmanın çok yüklü 14 ticaret gemisini batırmışlardır. Bunların mecmu tonilâtoları 77,600 dır.

Girit adasında, Alman kitaları muvaffakiyetli muharebelerden ve müteaddit mevkilerin ısgatından sonra plan mucibince iletir yürüyüşlerine devam ediyorlar.

Alman hava kuvvetleri Giritteki muharebelere müessir taarruzlarla müzaheret etmektedirler. Stukalar İngiliz fışlerine, kıtaat tecemmlerine ve okdukları muvaffakiyetli taarruzlar yapmışlardır. Girit adası üzerinde hava dağı bataryaları Hurricane tipinde bir av tayyaresi düşürmüşlerdir. Giritin cenubunda büyük bir nakliye gemisi bombalarla ağır hasara uğratılmıştır.

Şarkî Akdenizde, Stukalar kuvvetli bir İngiliz filosuna taarruz etmişlerdir. Bir İngiliz tayyare gemisine ağır çapta dört bomba isabet etmiştir. İki

Suriyede vaziyet gergin

Alman tayyarelerinin geçmesi Suriye efkârı umumiyesinde Vichy'ye karşı hasmane bir tesir yaptı

Hayfa 27 (A.A.) — Reuter ajansından: Suriyede vaziyetin gerginliğini muhafaza ettiği Beyruttan alınan haberlerde bildirilmektedir. Bununla beraber hükümet halkı teskine muvaffak olmuştur. Halk askeri harekâta sürüklenmekten korkmaktadır. Hükümet Petain ile Darlanın halkın menfaatleri için çalıştığına abalıy inandırmağa çalışmaktadır.

Bilhassa Halep mntakasında Alman nüfuzu azalmadan devam etmektedir.

Alman tayyarelerinin geçmesi devam ediyor

Londra 27 (A.A.) — Kahireden alınan haberlere göre, Alman tayyareleri Suriyeden geçmeğe devam ediyorlar. Fakat Almanlar Giritte fazla meşgul olduklarından eskisine nisbeten geçen tayyareler daha azdır. Suriyeden Alman tayyarelerinin geçmesi Suriye efkârı umumiyesinde Vichy'e karşı hasmane bir tesir yapmıştır.

Filistin'deki Fransız konsolosluk memurları

Londra 27 (A.A.) — Reuter ajansının dün akşam salâhiyetli Londra mahfillerinde öğrendiğine göre, Filistin'deki Fransız konsolosluk memurlarına en çok 28 Mayıs'ta hareketleri tebliğ edilmiştir. Bu tedbirin Suriyede ki Britanya konsolosluk memurlarına aynı tarihte hareketleri hakkında yapılan tebligata mukabele olmak üzere alındığı bildirilmektedir.

Suriyede müdafaa tedbirleri

Vichy 27 (A.A.) — Beyruttan bildirildiğine göre, Suriye ve Lübnan polis ve jandarmaları derhal sivil müdafaa tedbirleri ittihazı için emir almışlardır.

Beyrut 27 (A.A.) — Ofi ajansı bildiriyor: Bir İngiliz tayyaresi dün saat 14.10 da Tüdmür hava meydanını on dakika kadar mitralyöz ateşine tutmuş ve bombalamıştır. Uçuş sahasına isabetler vâki olmasına da insanca zayıat olmadı gibi başka maddi hasar da yoktur.

Hollanda'da mecburi iş hizmeti

Amsterdam 27 (A.A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor: Dün neşredilen bir emirname ile Hollanda'da mecburi iş hizmeti ihdas edilmiştir. 18 den 25 yaşına kadar erkek kadın bütün gençler altı ay devam edecek olan bu hizmete alınacaklardır. Aynı zamanda terhis ve imar teşkilâtı ilga edilmektedir.

Radevucu Atina 3,5 sene hapis yatacak

Genç kızları fuhşa teşvik etmekte mütehem Atina ile arkadaşlarını muhakemesi neticelenmiştir. Verilen karara nazaran Atina ile Katina üç sene altı ay hapse ve 233 er lira para cezasına, Amalya ile Vasilopula birer sene dokuz ay hapse ve 116 er lira para cezasına, Eftirpi 3 ay hapse mahkûm olmuşlardır. Beş suçlu da tevkif olunmuşlardır.

Kruvazöre de müteaddit bombalar isabet etmiştir.

Şimali Afrika'da, Solium mntakasında İngilizlerin, tankların müzaheretinde yaptıkları mevzî bir taarruz taredilmiştir. Alman ve İtalyan hava teçhükülleri muharebelere muvaffakiyetle yardımında bulunmuşlardır. Dar - El - Fama'nın garbinde İngiliz köklerine çok alçaktan yapılan taarruzlar neticesinde düşman ağır zayıata uğramıştır.

Tobruk önünde Alman stukaları cema 9000 tonluk iki ticaret gemisi batırmışlardır. Keza bir hafif İngiliz kruvazörünü de hasara uğratmışlardır.

İngiliz deniz mntakasında savaş tayyareleri üç bin tonluk bir yük vapurunu batırmışlar ve büyük bir ticaret gemisini de ciddi hasara uğratmışlardır.

Dünkü gün ve gece İngilterenin cenubu şarkisinde bulunan İmanlar diğer hava taarruzlarının başlıca hedeflerini teşkil etmişlerdir. Bundan başka İngilterenin cenubunda hava kuvvetlerinin silâhlandırılması için çalışan bir fabrikaya bilhassa muvaffakiyetli bir taarruz yapılmıştır.

Düşman ne gündüz, ne de gece Alman toprağı üstünde uçamamıştır.

İngilizler Giritte yeni kıtaat gönderdiler

Almanlar Hanya ile Suda arasında küçük tanklarla şiddetle hücum ediyorlar.

Son harekât esnasında İngilizlerin iki kruvazörü ile 4 torpido muhribi battı

Londra 27 (A.A.) — Almanların deniz yolu ile Giritte asker ihraç etmek için sarfetmiş oldukları bütün gayretler, İngiliz harp gemilerinin harekâtı neticesinde akamete uğramış ve İngiliz gemileri düşmanın ağır zayıata uğramışlardır. Bu zayıat meydanında suda boğulan binlerce asker vardır.

Maamafih İngilizlerin Gloucester ve Fiji adında iki kruvazörü ile Juno, Greyhound, Kelly ve Jashmir adında dört torpido muhribi kaybetmiş olduğu malumdur. Bundan başka iki zırhlı ile birkaç kruvazör daha hasara uğramış ise de hasarları ağır değildir.

Halen Giritteki kumandan general Freyberg'e salimen takviye kıtaatı gelmektedir.

[Tebliğde batığı bildirilen Gloucester kruvazörü 9000, Fiji 8000 tonluktur. Süratleri 32 milidir. Silâhları 12 tane 15,2 lik, 8 tane 10,2 lik topdur.]

İngiliz amirallığının tebliği

Londra 27 (A.A.) — İngiliz amirallığının tebliği: Şarkî Akdenizdeki hareketlerimiz şimdiye kadar düşmanın her hangi bir kuvvette deniz yolu ile kıtaat getirerek Girit adasına çıkarmasına mani olmuş

(Devamı sahife 7 sütun 5 de)

B. Roosevelt'e müzaheret

Amerikan iş federasyonu bir beyanname neşretti

Vaşington 27 (A.A.) — Beş milyon-dan fazla azası bulunan Amerikan İş Federasyonu bir beyanname neşrederek, B. Roosevelt'in dış siyaset sahasında alacağı tedbirlerin hepsine müzaheret edeceğini teyid etmiştir. Beyanname şöyle nihayet bulmaktadır:

«B. Roosevelt'in basiretli idaresine tam itimadımız vardır. Amerikan İş Federasyonunun kendisine hararetle müzahir olacağını temin ederiz.

Ona ve Amerikan milletine vadeler ki, Amerikan işçisi, Amerikan demokrasisinin müdafaaı uğrunda kendisinden talep edilecek her fedakârlığı sevinçle yapacaktır.»

Stilgrad tren hattı

Hattın işletmeye açılması için son içtimalar burada yapılacak

Bundan iki ay kadar evvel, İnkıtaatçı Avrupa tren seferlerini yeniden temin için, Stilgrad'da kadar olan hattın işletilmesinin hükümetimize bırakılması hususunda alâkadar hükümetler ve makamlar arasında temaslara başlanmıştı. Buna dair olan temaslara yapmağa memur edilmiş olan Devlet Demiryolları umum müdür muavini B. Fuad ile Hareket reisi muavini B. Rifat yarılarındaki mütehasıslarla beraber mahallinde icab eden temas ve tedkikatı yapmışlar ve bu sabah; hususi bir trenle şehrimize gelmişlerdir.

B. Fuad ve B. Rifat, Avrupa hattı ile alâkadar diğer hükümetlerin mümessilleri ile refakat etmektedirler. Hattın işletmeye açılmasına aid son kararların alınması için burada içtimalar yapılacaklar. Toplantılar şehrimizde üç gün kadar sürecektir, müteakiben Münakalât Vekâleti erkânı Ankara'ya avdet edeceklerdir.

Vekâlet erkânına refakat eden yedi ecnebi Park oteline misafir olmuşlardır.

Cüzzam hastanesi açıldı

Ankara 27 (Telefonla) — Elâzığta hazırlanmakta olan 50 yataklı cüzzam hastanesinin açıldığı bildirilmiştir.

İngiltere Suriyeye karşı harekete geçiyor mu?

Bir İngiliz gazetesi yazdığı makalede «Suriye bize lâzımdır» diyor

«Şimdi derhal harekete geçmezsek ileride bu iş imkânsız olacaktır»

Londra 27 (A.A.) — News Chronicle gazetesi «Suriye bize lâzımdır.» başlığı altında neşrettiği bir başmakalede siyasi mülâhazaları, İngiltereyi Suriyeye gitmeğe karar verdiği takdirde, yolundan alıkoymaması lâzım geldiğini kaydetmektedir.

«Bu meselede göz önünde tutulacak mülâhazalar sırf askeri düşünceler olmalıdır. Donanmanın yardımı ile bu mntakayı emin bir surette işgal edecek kadar kuvvetimiz var mı? Burada, kararı mahallindeki mesul adamlara bırakmak zarureti ile bir kere daha karşılaşılmış bulunuyoruz. Fakat bu zatlar Raşid Ali'nin Irak'taki isyan hareketinin zayıflamasını ısgatlayacak bir âmil olduğunu her halde takdir edeceklerdir.

Kezâlik şimdi derhal harekete geçilmediği takdirde bu işin ileride belki imkânsız bir hale geleceğini anlamış olduklarına da şüphe yoktur. Suriyenin, Vichy'nin nazi taraftarı nüfuzundan kurtarıldığını öğrenmek kadar İngiltere ile dostlarının cesaretini arttıracak bir şey yoktur. Bu suretle Suriye de müsterek dava uğrunda bizimle işbirliği yapmak fırsatına kavuşmuş olacaktır.»

Amerikada yeni bir kanun

Kararlarında yeni müdafaa tedbirleri alınacak

Vaşington 27 (A.A.) — Bahriye nazırı Albay Knox gemi süvarilerinin Amerikan kara suları dahilinde gemilerini münasip görecekları şekilde müdafaa etmelerini temin edecek kanunî tedbirler alınması hususunda kongreye vesadaya bulunmuştur.

Meriyette bulunan kanuna göre kaptanlar bahriye nazırından veya but deniz harekât dairesi reisinden alacakları talimat dahilinde hareket mecburiyetindedirler.

Albay, Knox reis Rayburn'a gönderdiği bir mektupta tavsiye ettiği tedbirlerin kumandanlara daha büyük bir hareket serbesliği vereceğini ve bahriye nazırının salâhiyetlerini hiçbir suretle engel olmayacağını tasvir etmiştir. B. Knox mektubunda bu tedbirlerin nazırın salâhiyetlerini itman edeceğini ileri sürmektedir. Alınması istenilen kanunî tedbirlerin yegâne gayesi harp gemilerinin emniyetini teminden ibarettir.

Bahriye nazırı tarafından teklif edilen kanun projesi harp gemileri veya donanma ile işbirliği yapan sahil muhafaza gemileri süvarilerine lüzum gördükleri takdirde Amerikan suları dahilinde ecnebi ve Amerikan vapurlarının tonajını ve demirledikleri yerleri kontrol salâhiyetini vermektedir.

Kanun projesinde mesul kumandanların emirlerine riayet etmeyecek olan vapurlar hakkında ağır cezalar vardır.

Romanyada bütün otomobillere hükümetçe vâziyed edildi

Bükreş 27 (A.A.) — Neşredilen bir kararname ile bütün otomobillere devlet tarafından vâziyed edildiği bildirilmiştir. Kararnameye göre, insan ve yük taşıyan bütün motorlu vasıtalar sahiplerinin elinde kalacak, fakat hükümetin emrinde bulunacaktır. Bu vasıtalar, sahipleri tarafından kullanılacaklar. Bu müsaadesiz satılacaklardır. Bunların sahipleri otomobillerin hüsnü muhafaza edilmesini temin edeceklerdir. Aksi takdirde cezaya maruz kalacaklardır.

Bismarck zırhlısı dün batırıldı

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

uçmuştur. Bundan sonra Bismarck havanın ve görüş şartlarının fenâından istifade ederek takipten kurtulmuştur. Fakat dün Fransız İman-larına doğru giderken Ark Royal'in tayyareleri tarafından tekrar görülmüştür. Derhal İleriye torpil tayyareleri gönderilmiş ve gece yarısı Bismarck'a bir torpil isabet etmiştir. Bir İngiliz filotillâsı yetiştigi vakit Bismarck olduğu yerde dönmüştü. Bu filotillâ Bismarck'ı batırmıştır.

Berlinden verilen malûmat

Berlin 27 (A.A.) — Bismarck zırhlısının batmadan evvel Alman başkumandanlığa göndermiş olduğu mesaj şudur: «Gemi, manevra kabiliyetini kaybetmiştir. Son öbümüşüne kadar çarpışacaktır. Yaşamın Fihret.»

Bismarck zırhlısı üstün İngiliz kuvvetlerine karşı yaptığı ilk muharebede Hood'u batırmış ve King George'u hasara uğratmıştır. Fakat düşmanın bir öbülü geminin baş tarafına isabet etmiş ve Bismarck'ın süratli azalmıştır. Bundan başka 24 Mayıs gecesindeki hava taarruzu esnasında gemiye bir torpil daha isabet etmiş ve süratli daha ziyade azalmıştır. 26 Mayıs'ta Brest'in 400 mil garbinde aşkaman dokuzuncu doğru Bismarck'a İngiliz tayyareleri iki torpil daha atmışlardır. Bu yüzden geminin dümeni kullanılmaz bir hale gelmiştir.

Üç saat sonra amiral Luetzens, Alman başkumandanlığa yukarıda yazılı olan telgrafi göndermiştir. Mütemadiyen taze kuvvetler aldan düşman gemilerine karşı harbeden Bismarck mücadelesine sonuna kadar devam etmiş ve 27 Mayıs sabahı üstün kuvvetler önünde batmıştır.

Bismarck nasıl takip edildi

Londra 27 (A.A.) — Almanların Bismarck saftı harp gemisinin İngiliz kuvvetleri tarafından yolunun keşfilmesi parlak bir sevkulceylî manveranın neticesidir.

Londra'da öğrenildiğine göre, Bismarck, bir Norveç İmanına gizlenmiş idi. Pergembe günü bu geminin denize açılmış olduğu keşfedilmiştir. Halli icab eden mesele, Bismarck'ın takip etmesi muhtemel olan bütün yolları tutmaktan ibaret idi. Yapılan cesurane ve mahirane istikşafalar, cuma günü bu geminin nerede bulunduğunu tayin etmeğe medar olmuştur.

Alman zırhlısının ne sebepten dolayı denize açılmış olduğu daha bilinmemektedir. Maamafih Bismarck, Almanyanın en seri ve aynı zamanda en kuvvetli saftı harp gemisi olduğundan ehemmiyeti tâli bir hareket için tehlikeye atılmış olması çok şüphelidir. Bununla beraber bu bapta malûmat mevcut olmadığından, söylenilecek sözler faraziye hududunu geçemez.

İngiliz gazetelerinin makaleleri

Londra 27 (A.A.) — Deniz mahfilleri, Bismarck'ın, Norveçteki üstünden Alman stratejisi için çok ehemmiyetli gizli bir iş memurun yola çıkarılmış olduğu fikrindedir.

Daily Telegraph'ın denizcilik muharriri diyor ki:

«İngiliz hava kuvvetlerinin, deniz tayyarelerinin ve deniz üstü gemilerinin mükemmel işbirliği sayesinde, Bismarck, denize çıkmasına sebep olan işi yapmadan durdurulmuştur. Deneyebilir ki, Hood'un kaybı, çok daha vahim olabilecek başka kayıpların önüne geçmiştir. Eğer Bismarck daha cenuba varabilmiş olsa idi, gemi kafilelerine baskın yapabilir ve bîlâhare Garbi Afrika veya Garbi Avrupa sahil-leri açılmakda her hangi gizli vazifesine devam edebilirdi. Çünkü şu cihet sarlıtır ki, eğer fevkalâde ehemmiyetli bir vazife bahis mevzuu olmasaydı, Almanlar, harp gemilerinin en modernini kullanmazlardı. Hakikatte, Bismarck, 23 senelik eski bir muharebe kruvazörünün kaybi bahasına yarı yolda durdurulmuş ve bu suretle şimdilik, düşman, istihdaf ettiği gayeye varamamıştır.»

İhtikâr cürümleri

Mahmudpaşada manifaturacı Osep Karakas ile ortağı Arşevir fazla fiatle mal satkılardan ve memurlara rüşvet vermeğe kalkışkılardan tevkif edilmişlerdir.

Kalyoncuokluğundaki evini evvelce kiraladığı 20 lira yerine 28 liraya veren Hrisi bir senelik kira bedelini ağır para cezası olarak ödemeğe mahkûm olmuştur.

Yaz makinelerini yüksek fiatle satmağa kalkışan Salaha ile oğlu mahkemeye sorgularını müteakip tevkif edilmişlerdir.

Kunduracı Yorgi ile ziraat makineleri satan Memduh, fazla fiatle mal satmak cürmü ile tevkif olmuşturlar.

Irak asker toployur

Bağdad 27 (A.A.) — Bütün üçüncü ihtiyat sınıfı subay ve erbaşlar, hâkimler müstesna olmak üzere, askere çağırılmışlardır. Davet edildikleri nihayet 28 Mayıs öğleye kadar seferberlik şubelerine müracaat etmiş bulunmaları lâzım gelmektedir.

Ali ile Veli

Türk gazetecileri ve ecnebi mütehasıslar

Ali — Geçen gün tanınmış bir Türk muharriri ile, tanınmış bir ecnebi mütehasısı bir mecliste karşılaştılar. Veli. Ben de tesadüfen orada bulunuyordum. Muharrir, mütehasısı uğraştığı mevzuu dair, hiç değişle birkaç yüz yazı yazmıştı. Türklerin düşüncelerini, zevklerini bu yüksek bilgili yabancıya anlatmak için uğraşmıştı. Gerçi pek çok fuzuli müdahaleleri, hataları olabildi. Fakat ne de olsa, bu memleketin mensubu. Bir şeyler söylüyor. Ve bilhassa muhitinde iştiklârlarını de toparlayarak efkân umumiyyeye tercüman oluyor. Sonra: Nihayetünnihaye yapılacak şeyleri biz kullanacağız. Siparişte müşterinin mütaleası pek ehemmiyetlidir... Halbuki, mütehasısı, muharririn yazılarını dosyalarında alıkoymak, kırmızı kurşun kalemle bazı satırlarını çizmek şöyle dursun, okumamış bile... Dahası da var: Böyle bir muharririn mevcudiyetini duymamış... Mazeret olarak da: «Ben tükçe bilmiyorum!» diyor... Sanki tercüme henüz icad olunmamış! Senelerdenberi memleketimizde bulunup iş gören bir mütehasısı için matbuatımızın kendine ve eserlerine dair yazdıklarını okumamış, öğrenmemiş olmak büyük bir mesleki noksan değil midir?... Bu, onun notunu kırdırma mı?

Veli — Kimden bahsediyorsun, kuzum... Kulâğıma söyle bari...

İsmi lâzım değil... Memleketimizde çalışan her mütehasısı için mücerret şekilde konuşmuşu farzet... Bunlar matbuatımızda kendi şubelerine dair yazılanları behemehal takip etmelidirler.

Öyleyse başka türlü düşünelim, Ali: Alâkadar bir memur, bu neşriyatı tercüme ederek bu mütehasıslara yollamalıdır. Hemen böyle bir servis ihdas edilmeli... Türk gazetelerinde yazanların hiç kıymeti yoktur denemez a...

Aliveli

B. Churchill'in harp vaziyetine dair beyanâtı

(Baştarafı 1 inci sahifede)

ziyette bulunuyorlar. Donanmamız düşmanın deniz yolu ile ihracatına mâni olmuş ve düşmana ağır zayıat vermiştir. Hava müdafaaasından mahrum bir halde harekât yapan donanmamız da oldukça zayıata uğramıştır. Bu zayıat düşman radyolarının neşriyatından çok aşağıdır. Buna rağmen şarkî Akdenizde deniz hâkimiyeti elimizdedir. Giritteki kuvvetlerimizin mukabelesi harp tarihinde şereflî bir yer alacaktır. Irak'taki vaziyetimiz de endişe verici değildir. Suriyede de yeni hâdiseler kaydedilmemiştir. Habesistanda İtalyanlar mütemadiyen malzeme ile birlikte teslim olmaktadır.

Arnavutluk Başvekilini öldürmeğe teşebbüs eden

Vossilacı idam edildi

Tirana 27 (A.A.) — 25 Mayıs sabahı erkenden Vossilacı hapishanenin avlusunda idam olunmuştur. Vossilacı 17 Mayıs'ta Arnavutluk Başvekilini Verlaci'yi öldürmeğe teşebbüs etmiştir. Suikast esnasında Başvekil Verlaci Arnavutluk'tan ayrılmakta olan İtalyan kralına Tiran tayyare meydanına kadar refakat etmiştir.

Ne demeli?

Şahsi bir ilânda, muhtelif münevverlerin imzasile şöyle yazılıyor: «Babamız İstanbul filânca teşkilât müdürü doktor falanca...» Böyle

dememeli;

«İstanbul filânca teşkilât müdürü babamız doktor falanca»

demeli!

SİNEMA

İşsiz kalmıyan bir artist: Claudette Colbert

Hollivut'ta film istihsalı yarı yarıya azaltıldığı halde Claudette Colbert durmadan film çeviriyor

Avrupa harbinin Amerikada sinema sanayii üzerinde büyük tesir yaptığını, film şirketlerinin istihsalı yarı yarıya indirdiklerini, bu yüzden birçok artistlerin işsiz kaldıklarını yazmıştık.

Hollivut'ta bu buhrana rağmen durmadan çalışan bazı büyük yıldızlar vardır. Bunlardan biri de Claudette Colbert'tir. Claudette şimdi Amerikada en çok sevilen artisttir. Bunun için film şirketleri kendisinin kabil olduğu kadar çok film çevirmesini istiyorlar.

Claudette Colbert aslen Fransızdır. 1907 senesinde Pariste Saint Mandé'de doğmuştur. Babasının burada bir pastacı dükkânı vardı. Fakat çocukken ailesiyle birlikte Amerikaya hicret etmiş, orada tahsil görmüştür. Asıl ismi Lily Chauchoin'dir. Babasının pastacı ve şekerlemeci dükkânını elan akrabaları işletmektedir.

Claudette Amerikada tahsilini bitirdikten sonra iptida bir müzik holde piyano çalmağa ve aynı zamanda Fransızca ders vermeğe başlamıştır. Bir gün ders verdiği bir genç kızın evinde bir piyes muharririyle tanışmıştır. Muharrirle görüşürken kendisinin tiyatroyu çok sevdiğini, mektepte iken her temsilde başrolün kendisine verildiğini söylemiştir. Bunun üzerine muharrir:

— İsterseniz bir tiyatro sahnesine çıkarak talihinizi tecrübe ediniz. Ben bu hususta size yardım ederim... demiştir. Claudette teşekkür etmiş ve bir defa talihini tecrübe etmeğe karar vermiştir. Sahneye ilk çıkışında çok muvaffak olmuş ve derhal kendisine bir mukavele uzatılmıştır.

Genç kız bunun üzerine hocahktan ve piyano çalmaktan vazgeçerek kendini sahneye vakfetmiştir. Claudette sahnede az zaman zarfında iyi bir mevki sahibi olmuştur.

Bu sırada sözlü film çıkmış ve yeni artistler aranmasına başlanmıştır. Bilhassa birkaç lisan bilen artistlere çok rağbet vardı. Claudette Colbert bundan istifade ederek film çevirmeğe başlamış, bunda da muvaffak olmuştur.

Genç kız ilk filmde baş erkek rolünü yapan Norman Foster ile sevmiş ve evlenmişlerdir. Fakat bu izdivaç uzun sürmemiş, iki artist şöhret kazanınca ayrılmışlardır.

Claudette Colbert bundan sonra durmadan film çevirmiştir. Filmler çok mükemmeldir. Komedi, operet, tarihi film, dram tarzında çevrilen filmlerin yekünü otuza yakındır. Birlikte film çevirdiği artistler arasında Hollivutun bütün tanınmış jön prömiyeleri vardır.

Claudette Colbert 1,65 metre boğundadır. Halbuki kilosu 54 tır. Bu kadar boya 54 kilo az olmakla beraber artist bunu kâfi addediyor: «Sihhatim yerinde, fazlasını ne yapacağım?» diyor. Claudette diğer birçok artistlerin hilâfına olarak hiç bir periz yapmaz. Sevdigi her şeyi yer. İş arasında birçok artistler jilet çiyindikleri halde o şeker, çikolata yemekten hoşlanır: «Babamın dükkânında alıştım, vazgeçemiyorum» der.

Claudette her istediğini yemekle beraber başka gıdası süt ve meyva suyu. Her gün sabah, öğle ve ikindi vakti üç büyük bardaklık süt içer. Bundan başka portakal ve pampuluz suyuna düşkündür. Artist tazelüğünü buna atfeder.

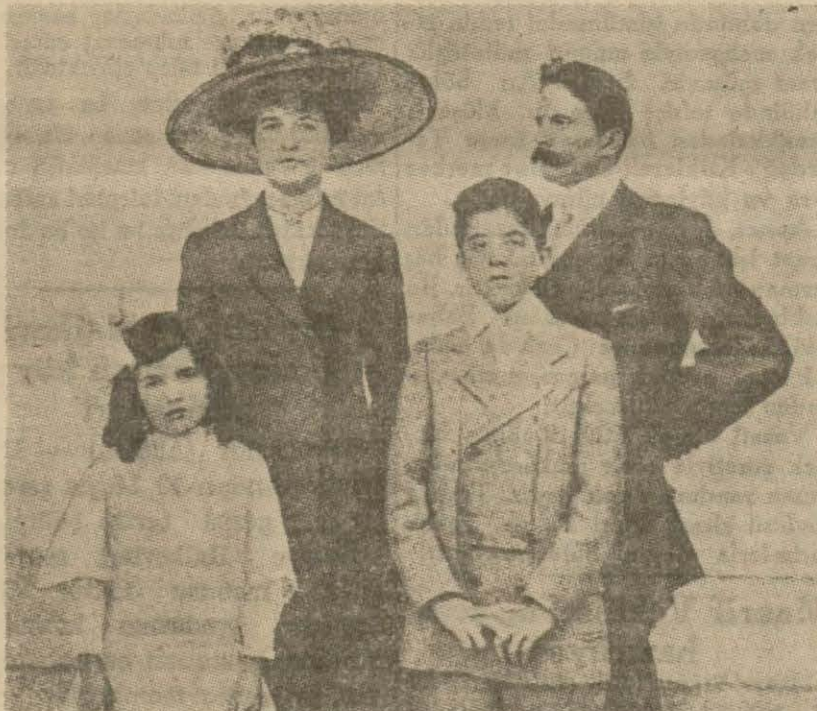
Claudette Colbert diğer birçok artistler gibi ağır spor yapmaz. Uzun yürüyüşlerden, vücudünü çok yormaktan çekinir. En çok sevdiği hareketler, tenis ve bilardo oynamaktır. Yazın evindeki havuzda her gün yirmi dakika kadar yüzer.

Claudette, kendisinin bir parça şımartıldığına kanidir. Artist diyor ki «Herkes bana «Ne kadar güzel ve sevimlisin!» diyor. Halbuki ben güzel değil, âdetâ çirkinim. Yanaklarım fazla çıkık, ağzım büyüktür. Gözlerime gelince, birbirinden çok uzaktır. Hasılı güzel değilim».

Claudette filhakika güzelliği itibariyle birçok yıldızlardan geridir. Fakat sevimlilik noktasından hepsine tefovuk eder.

Claudette Colbert'in son resimlerinden biri

Claudette Colbert'in anası, babası ve kardeşle birlikte yirmi beş sene evvel çekilen bir resmi

Artist 935 de ikinci defa olarak evlenmiştir. Bu izdivaç garip bir şekilde olmuştur. Claudette o tarihte sinüsitis hastalığına tutulmuştur. Kendisine Los Angeles'te bulunan Joel Pressman isiminde bir doktor tavsiye edilmiştir. Doktor Pressman bir hastanede klinik şefi ve bu hastahiklarda mütehasstır. Claudette doktora müracaat etmiş ve tedavi edilmeğe başlamıştır.

Artist her gün doktora verilen saatden biraz geç, tamam öğle vakti gitmiştir. Doktor muayenehanesinden çıkarak üzere olduğundan kapıda karşılaşmışlardır. Claudette doktorun geri döneceğini ümid ediyordu. Halbuki doktor şu sözleri söylemiştir:

— Yarım saat sonra başka bir randevum var. Bunun için acele yemeğe gitmeğe mecburum. Şurada bir sandviç yiyeceğim. Vaktiniz varsa siz de gelin. Bir sandviç yer,

sonra muayenehaneye dönersiniz. Ben ancak bir saat sonra dönebileceğim, o zaman sizi muayene ederim...

Claudette, hiç alışmadığı bu tarzda hitaptan biraz sıkılmakla beraber doktorun teklifini kabul etmeğe mecbur olmuştur. İşte bu suretle başlayan müarefe nihayet evlenmekle neticelenmiştir. Artist 1 ikinci kânun 1936 da evlenmiştir. Kocas 36, kendisi 29 yaşında idi. Bu izdivaç ikisine de saadet getirmiştir. Claudette kocasının tavsiyelerine büyük kıymet vermekte, ondan daima fikir sormaktadır.

Claudette altı senedenberi kışlarını ustura ile traş edip kalemle kaş çizdiriyordu. Bir gün kocası, söz arasında, tabii kaşın güzelliğinden bahsedince artist derhal kaşlarını yeniden bırakmış ve bir müddet ortaya çıkmamıştır.

SİNEMA HABERLERİ

★ Fransız sinema artistlerinden Michèle Morgan Hollivuta gelmiştir. Artist Amerikada film çevirecektir.

★ Greta Garbo'ya yıldönümü münasebetiyle İsveçten güzel bir kutu gönderilmiştir.

★ Hollivutun tanınmış artistlerinden Dick Powell ve karısı Joan Blondel birlikte yeni bir film çevireceklerdir.

★ Eski sinema artistlerinden Lily Damita, kocası Erol Flynn ile birlikte Meksikadan Hollivuta dönmüştür. Hollivut civarında bir çiftlikte yerleşeceklerdir.

Alenî teşekkür

Hastalığımı tedaviye koşan ve hastalarca çok ciddi bir ihtimamla takip eden mühterem meslekdaşlarımız, bizzat evime kadar gelen veya muhtelif vasıtalarla sıhhatimle alakadar olan zevata pek derin minnet ve teşekkürlerimi arz ederim.

Dr. Mehmed Kâmil Berk

Teşekkür

Evlenmemizi mektup, telgraf ve telefonla tebrik etmek ve toplanmamıza iştirak eylemek nezaketinde bulunan sayın dostlarımız borçlu olduğumuz teşekkürün mühterem gazetelerinizle iltisamını rica ederiz.

İsmail Direk şirketi muhasebecisi Cevat Erata ve eşi Fitnat

Gördüklerim, duyduklarım

Güzelin bahtı olmaz

Eski kadınların dilinden hiç duymıyen bu meselin pek de boş olmadığına insanı inandıran vakalar çoktur. Bunlardan birini nakledeceğim:

Dede ve büyükannelemin ahbablarından ve Hayriye tüccarlarından bir zatı şerifin iki kızı varmış. Küçüğü akça pakça, tombul, enikunu güzel, fakat büyüğü bir adet peri.

Yaradana kurban olayım, topuklara kadar kumral saçlar, atkılı atkılı kışlar, kıvr kıvr kirpikler; gövelâ gözler, pembe beyaz ten; dalyan gibi endam. İsmi de tam müsemması: Nadir.

Kızların ikisi de gelinlik. Büyük dururken küçük verilemeyeceğinden hep ablası görücüye çıkmada; görenler bayıla bayıla, yalvara yalvara istemede ve lâkin tacir efendi nazlı. Kimseleri beğenemiyor, kızına küftiv bulamıyor. Fazla para gözlü olduğundan en evvel zenginliğe bakıyor.

Çenesinde mütemediyen aynı na karat:

— Yok terfii rütbesi inha edilmiş, yok zammı maas kâğıdı döfuyor, yok münhal bekliyor gibi martavalları yutup pırlanta gibi kızımı cebidelik zıbdılara vermem ben. Damadım olacak herif onu konaklarda oturtmalı; elini sıcak sudan soğuk suya sokturmamalı; bir dediğini iki etmemeli...

Dahası da var: — Çifter çifter kaynanalı, görümceli, ilteli yerlere gitmesine de rızam yok. Başı bacadan aşmadı ya, dediğim gibisi çıkıncaya kadar beklesin!...

Bu sözlerine karşı: — Amma efendi öylesi Tunus gedigi de, düşüştür. Saniyen dediğin gibiler geçkin olur. dediler mi ona da cevap hazır: — Yaşlı koca, karı kıymeti bilir!...

O surlarda Sarıgözel'deki evlerinin kapısına şakır şukur bir konak arabası yanaşiyor. Cancığer ahbablarından bir hatun, yanında da Çerkes kalfa kılıklı iki kadın.

Görücü gelmişler. Misafir odasına alıyorlar. Hatun, tacir efendinin hanımına koşup, kulağına: — Kızına öyle bir koca buldum ki ömrünüz oldukça bana dua edeceksiniz!.. deyip giriyor ballandırmaya:

— On dokuz, yirmisinde, tuğ gibi bir delikanlı. Biz Şamtrablusta iken babası orada mutasarrıftı. Oğlan elime doğdu. Anneciği merhum olunca, paşa zaten yaşlı, üvey anadan içlermesin diye bir daha evlenmedi. Sonra, Arabistan taraflarında çok gezdi. Tekâüd olup İstanbul'a gelmiş. «Sesini yavaşlatarak»: Arabistanda mutasarrıflık edipini söylemem kâfi, Karun kadar paralı. Çapada yeni aldığı konağı gidip gördüm. Baştanasağı ne dögeme, ne dayama, ne eşya... Selâmlıkta usaklar, erkek ahçıları, arabacılar; haremde iki kakavandan gayri kimsecikler yok. Biri oğlunun dadısı, öbürü emekdar, yani içerdeki. «Sesini daha yavaşlatarak»: Paşa yetmiş beşlik. Zaten tıknafes, akşama sabaha yolcuları. Kızın, koca konağın hanımefendisi olacak!...

Taze görücüye çıkınca kakavamlar hayran: — Ammanın efem, bu ne hurimin hurisi, saltanımın sultanı... — Amman hanımınlar bu kul mu, yoksa melâike mi, Cibrili emin efendimizin kerimesi mi? Eve dönüp gene çetrefil çetrefil, göklere çıkara çıkara medhederlerken: Paşa:

— Pekâlâ, oğlana isteyiverelim, fakat mümkün olsa da şunu ben de görsem!.. diye merakta. O akşam eve dönünce görücülerin çok varlıklı, mallı müklük bir paşazade nam ve hesabına geldiğini, işin pişirilmiş, hemen kotarılcak vaziyete girdiğini duyan tacir efendi de memnun: — Böyle bir kismete eyvallah denir!..

Sıcacı sıcağına, ertesi gün gene klavuz katunla beraber kalfanımın kızı sözü kestikten sonra paşanın arzusunı çılatıp: — Büyük pederi makamında bir adamcağız. Götürelim, elini öpsün, duasını alsın!.. diyorlar... Kız tarafı razı.

Taze çarşafı yanına girip elini öper öpmez, paşanın hayatı gidip bayatı kalıyor; ağzının suyu akıyor: — Maşallah, fetabarekâllah, bu ne fevkalâde bir hüsn. Balı, tayı, vavlı kasemlerin kâffesiyle kasem ederim ki böyleline hayatımda ras-

lamadım!... Kabilinden iltifatların akabinde: — Bunu ben alacağım! diye tuturmaz mı? Şaka değil, sözü söz.

— Lâfife ediyorsunuz. Obur mu, mümkün mü? lere karşı gayet ciddi olarak ısrarda:

— Fikrim katı, mezbureyi kendime nikâhhyacağım; hemşiresini de oğluma alırım!

Hayriye tüccarı bir kat daha memnun, dünden teşne...

Uzatmalıyım, paşaya büyük kızın, oğluna, küçük kızın nikâhları kıyılıyor.

Hemşirelerin arzuları kursaklarında kalmaması için, mahdum bey öne sürülerek, Çapadaki konakta, incesazlı, zerde pilâvlı bir düğün yapılıyor.

Aynı akşam pinpon baba ile dört kışlı mahdum güvey giriyorlar.

Artık paşada ne faaliyet. Her gün elleri titreye titreye ak sakalları traş; bir odaya kapanıp saçlarını, bıyıklarını boyama; boyuna takma dişlerini çıkarıp fırçalama...

Hanımı da gözünden kıskananlardan. Konaktan adım atacak oldu mu, beş dakikalık bir yere gitse bile arabaya binecek; kupanın perdeleri indirilecek. Zira sokakta yayan yürürse endamı görünür.

İhtiyar, kıskançlığı o dereceye vardırmış ki karısı uyurken kışlarını, kirpiklerini makasla kırpar, pudra ve alıll kutularına çiviler bular, lāvanta şişelerine zeytinyağlar dökermiş.

Paşa, senesi geçmeden mevlâsına kavuşuyor. Dadılar, bacılar ölü yıkayıcıya: İki kere abdest verin! demişler.

Nadir hanım pek genç yaşında dul kalıyor. Çapadaki konak satılıp savuluyor, zira arada başka varis de mevcud. Hayriye taciri ağ oca kızını konağın üstüne mükemmel oturtur amma vâsefa ki rahmette.

Ne de olsa tazeciğazın kurulu düzen evi dağılmış, rahatsız dedirgin, sinir buhranlarından şikâyetçi. Bir müddet tedbilihava için Trabzon'daki dayısını yanına götürüyor.

Oranın vilâyet muhasebecisi kapı komşuları. Birbirleriyle gayet teklifsizler; erkekler selâmlıkta, kadınlar haremde gece gündüz beraberler. Muhasebeci beyin hanımı, taze dulun talihsizliğine pek acıyanlardan. Daima kocasına medihte:

— Köşkörpe, ilimya kaymağı gibi, gayet ağır başlı, son derece namuskâr. Okuma, yazma, dikiş, nakış; söz, saz. Udu alıp elâ gözlerini mahmurlata mahmurlata bir şarkı söyleyişi var. Aşık Kerem görse valâhi Aşhını unutur... Babasının babası yerinde bir paşaya vermişler;

ömri azapla geçerken ihtiyar gürlemiş. Kadında bunaktan kalma küflüler de çok. Şu zavallıcağa bir koca bull...

Arife tarif istemez, muhasebeci bey mumaileyhayı bilenlerden. Kaç kere sokakta rastlamış; etraftakiler gibi ağzı açık, salyaları aka aka bakmış. Karısındaki medihlerin eksigi çok, fazlası yok.

Adam gönlünü kaptırmıyormuş? Şeriatin emri dörde kadardır diye tutturup güzel komşanını çatır çatır nikâh etmez mi?

Yeni karı kocalar birbirlerine fevkalâde muhabbetli. İki ortak bir evde. Erkek, kazak olduğu için hane derununda hırıltı gürültü yok. Yeni hanım evvelkine abla, o da ona hemşire diye hitaplar. Nadir hanım bu kocasından bir oğlan doğuruyor. Adını Hüdaverdi koyuyorlar. Hiç çocuğu olmadığı için ou hale pek fenalaşan ilk hanım her şeyi gözüne alıp İstanbul'a, babasının yanına kaçıyor.

Ne dersiniz, bir vakitler sevgiden aklını oynatacak, çıldıracak raddelele gelmiş olan muhasebeci çok geçmeden:

— Veleli doğurup beni bunca yıllık karımdan ettin. Ayakların dağlanaydı da bu memlekete gelemez olaydın! diye bağırmağa, çıırmağa başlamaz mı?

Artık gece gündüz hırgür; köpeklerle kedi vaziyetindeler.

20, 25 sene sonraya gelelim. 1908 meşrutiyetin ilân edildiği günler. Her tarafta nümayişler, şenlikler devamda; Selâmlık İstanbul yolu akın akın yolcularla dolu.

O surlarda yüzbaşı oğlunun yanından İstanbul gelen annemin sütninesi vapurda içler acısı bir kadına rastlıyor.

Dili ve sol yanı boydan boya külçe (eee) lerle bir türlü konuşamaz halde. Suratında çukur çukur, kara kara lekeler. Bir gözünün kapağı kapalı, öbüründe misafir.

Hayriye tüccarının büyük kızı Nadir hanım oluşuna ne buyurursunuz? Beraberindeki koca karı anlatmış:

Postanede memur olan oğlu, Hüdaverdi efendi uzak bir yere tayin edildiği için İstanbul, kız kardeşine gidiyor. İki sene evvel, dağlara taşlara kara çiçek çıkarıp yüzü, gözleri bu hale gelmiş. Ardından selâmlıkavlene uğramış.

Ve acuze ilâvede:

— Rabbim şifasını versin şeytani gibi kendini beğenirdi. Torun sahibi olduğu halde aynaya bakıp bakıp (Bu dünyada benden güzel var mıdır?) derdi. Büyük lokma yemeli, büyük söz söylememeli... Güzelin bahtı olmaz ya, o da başka bahis... Sermed Muhtar Alus

Bugün Matinelerden itibaren:

ÇEMBERLİTAŞ sinemasında

Mevsimin en fevkalâde 2filmi birden

1-OPERA BALOSU

Bu mhteşem Şaheseri

İki sahhar ve cazibeli kadın: MARHA HARELL - HELLI FINKENZELL. Gülmıyen fakat güldüren iki erkek: THEO LİNGEN - GANS MOSER. İki şık ve cür'etkâr evli: PAUL HORBIGER - WİLL DOHM tarafından yaratılmıştır.

2-ASILAMAYAN ADAM

Heyecanlı filimler kahramanı BORİS KARLAF'un en muvaffak olduğu mükemmel bir şaheserdir.

Mevsimin en büyük filmi

ZARAH LEANDER ve WİLLY BİRGEL'in temsilleri

KRALİÇENİN KALBI

(MARİE STUART)

ŞARK SİNEMASINDA

Muazzam bir muvaffakiyetle devam ediyor. Gidiniz, görünüz.

Bugün MELEK sinemasında

2 güzel ve Zengin Film birden:

1-Karlar altında

TYRONE POWER ve SONİA HENİE tarafından harikulâde bir tarzda oynanmış bir süper film

2-Günahkârlar

SİLVİA SİDNEY ve JOEL MAC GREA tarafından oynanmış bir hayatın dramı

104,000 kilo

Meğer biz ne müsrif insanlarıymışız. Her gün hem karnımızı doyuruyor, hem de binlerce kilo ekmeği ziyan edip duruyorduk. Fakat bunu ancak ekmeğin 950 grama indikten ve günde 104,000 kilo ekmeğin tasarruf ettiğimizi öğrendikten sonra anlayabildik.

Maamafih bu öyle büyük bir tasarruf ki geçen günlerin ziyanını çabuk telâfi edeceğe benziyor. Atalar sözündeki hikmet yine kendini göstermiş oldu: «İştin artmaz, diştin artar!»

Radio konuşması

«Sanatkarların radyo konuşması» diye radyo programına bir madde ilâve edildi. Fakat o gündünberi radyoda sohbetlerini dinlediklerimiz hep Ankara'da bulunan, daha doğrusu Ankara sanatkarları...

Bari şu saatin adını değiştirip «Ankara sanatkarlarının radyo konuşması» densesin...

Hür - Mahpus!

Almanlar Girid taarruzunda mühim bir yanlışlığa düşmüşler. Fakat bu hata, kendi kuvvetlerini bombalayıp İngiliz kuvvetlerine yiyecek atmak nevinden bir istikşaf hatası değil, daha mühim:

Kendileri beraber olacaklarını sanıp ellerine silah vererek serbest bıraktıkları Girid'i mahpusların hücumuna uğramışlar!...

Ne garip aldandık!

Bu da gösteriyor ki adaletin pençesinde hür - mahpus yaşamak düşman elinde hür - esir yaşamaktan evlâdır!

DÜNYADA NELER OLDU? NELER OLUYOR

Umumi harpte Alman ordusu ne kadar tüfek kullandı

Geçen umumi harpte Almanyanın ne kadar tüfek kullandığı şimdi anlaşılmıştır. Seferbellik ilân edildiği zaman Almanya Harbiye Nezareti muhtelif fabrikalar ile aktettiği mükaveler ile günde 1200 tüfek imalini temin etmiştir. Fakat sarıkta garpta ve cenupta cephele genişledikten sonra bu tüfekler ihtiyaca kâfi gelmemiştir.

Halbuki imalat miktarını arttırmaya imkân yoktu. Çünkü bir tüfeğin 67 parçasının muhtaç olduğu ameliye binden fazla idi. Profesör Romberg tüfeğin her parçasını imal edecek ayrı bir fabrika tesisini düşündükten sonra tüfek ihtiyacı karşılanmıştır.

Yeniden kurulan bu fabrikanın yar-

Çöplerin dumanı!

Tasarruf fikri maşallah o dereceyi buldu ki yıllardanberi bu uğurda etmediği fedakârlık kalmıyan iktisad ve tasarruf cemiyetini tebrik etmek elde değil.

Tasarrufa alışanlar yalnız ferdler olsa sevincimiz pek o kadar büyük olmayacak. Zira Halil Lutfi gibi sayın tasarruf erbabı bizleri çoktan bu fikre alıstırmış bulunuyorlar!...

Asıl sevincimiz cemiyetlerin ve devlet dairelerinin tasarrufa alışmış olmalarındandır. Meselâ İstanbul belediyesinin şu çöp fırınları hakkındaki tasavvurlarına bakın:

Fırınlarda hem çöpler yakılacak, hem de çöplerin hararetiler ile ısıtılıp fırınların yanı başındaki hamamlarda halk bedava yıkanacak!... Kim düşündüyse aşk olsun.

Fakat iş bunlarla bitmiş değildir. Ortada halli icab eden bir mesele kalyor:

Bu fırınlardan çıkan dumanlar ve küller ne olacak?... Bakalım bir vatandaşa da çıkıp bunlardan istifade etmenin bir yolunu bulacak mı?... Şimdilik bütün ümidler bay Celâl Muhtar'da!...

Yardım

Matbuat umum müdürlüğünün Bursa dağcılık klübüne yardım olarak iki bin lira verdigini haber alan ve yardımsızlık yüzünden mecmuasını kapamak zorunda kalan bir arkadaş derin bir düşünceye daldı. Kendisini şöyle tesselli ettik:

— Üzülm, elbet sana da bir spor teşekkülü yardım eder!...

KUŞ BAKIŞI:

Kıtalar harbine doğru

Amerikanın vaziyeti dünyanın her tarafında büyük bir alâka ile takip ediliyor. Ekseriyetin kanaati Amerikanın bugün değilse bile yakın bir âtide harbe gireceği merkezindedir.

İsviçrede çıkan Journal de Genève bu münasebetle yazdığı bir makede diyor ki:

B. Roosevelt'in, Amerika vapur kafilelerine Atlantik muayyen bir yerine kadar harp gemilerinin refakat etmesine karar verdiğini söylediği gündünberi Amerikada gerginlik artıyor. Bu karar çok vahim hâdiseler doğurabilir. Bunun için B. Roosevelt'in sözleri her tarafa büyük etkiler yapıyor.

İngiltere hükümeti bundan memnundur. Vichy hükümeti bugünkü Avrupa harbinin bu suretle bir kıtalar harbi şeklini almasından endişe ediyor. Almanya, böyle bir kararın tatbiki ile, harbin daha ziyade uzayacağı ve umumileşeceği kanaatinde. Japonya, üçler paktrını imza etmekle Amerikanın harbe girmekten menedileceği zannedilmesinin yanlış bir düşünce olduğunu kanaat getiriyor.

Almanya, Yeni Dünya hakkında sulhpervane emeller beslediğini söylüyor. Fakat Amerikalılar bu sözlerin hepsini teminat değil, tehdit addediyorlar. Amerika Harbiye Nazırı ile âyandan Pepper'in ve Reisiçimhur seçiminde B. Roosevelt'in rakibi olan B. Willkie'nin atezleri başka suretle tefsir edilemez.

Amerika Harbiye Nazırı B. Stimson şüdenberi geçen harpteki mütefiklerin dostu ve merkezi devletlerin düşmanı diye marufat. Yirmi beş sene evvelki gibi bugün de Alman fütuhati aleyhinde söz söylemesi kimseyi hayrete düşürmemektedir. Fakat bu defa Harbiye Nazırı sıfatıyla parlamentoda beyanatta bulunmuştur. B. Roosevelt'in bu beyanati tasvip ettiği bildirilmektedir.

B. Stimson demistir ki: «Donanmamız kıtımızı çeviren bütün denizleri nezaret altında bulundurma ve demokrasiler hazırlıklarını bitirinceye kadar nasıyon sosyalist tehdidini durdurmağa mektedir. Donanmamızın, istibdad zehiri tesirsiz bırakılınca ve hüriyet fikri yeniden doğuncaya kadar istibdad kuvvetlerini tard ve tebid etmesi muhtemeldir.»

Bu sözler hemen hemen bir harp ilânı demektir ve Amerikalılar vahim ihtimallere hazırlanmaktadır. Büyük bir demokrasi, diktatörlükler gibi birdenbire harekete geçemez. Evvelâ efkârı umumiyeyi hazırlaması lâzımdır.

Ayandan Pepper daha ileri giderek Fransanın Dakar limanı ile Portekizin Açores, İspanyanın Kanarya adalarının, Groenland'ın işgal edilmesini istemiş. «Bırncı sınıf birkaç Amerikan bombardıman tayyaresi Tokyo'ya mahvedebilir.» demistir. Fakat bu sözler Lindberghin infiradçı nutuklarının tesirini izale etmeğe matuf hitap manevralarıdır.

B. Willkie, resmi bir sıfatı olmakla beraber çok büyük bir tesiri yapıyor. Reisiçimhur seçiminin kaybetmekle beraber yıldızı yükselmiştir. Bu zat: «Az söz, çok iş!» diye bağırılmaktadır.

Bu sözler Almanyada şiddetli akisler yapmaktadır. Alman sefiri Amerikaya şiddetli bir protesto notası verdi. Japonya gelince Hariciye Nazırı, Amerika harbe girese kiminle konuştuğunu göreceğini söyledi.

Görülüyor ki sesler yükselmekte, Avrupa, Amerika ve Asya arasındaki münasebetler vahim şekil almaktadır. Kıtalar arasında hemen harbe gireceği zannedilmemelidir. Maamafih harpcüyanı nutuktan harpcüyanı nutka doğru giderek bu hedefe doğru mesafe katedilmektedir.

Newyork belediye reisi İngiltereye davet edildi

Newyork 27 (A.A.) — Amerika radyosu, İngiliz Milli Emniyet Nazırı B. Herbert Morrison'un Newyork belediye reisi . La Guardia'yı Büyük Britanyayı ziyarete davet etmiş olduğunu bildiriyor. Malûm olduğu üzere B. La Guardia Amerika pasif müdafaa teşkilâtının başına getirilmiştir.

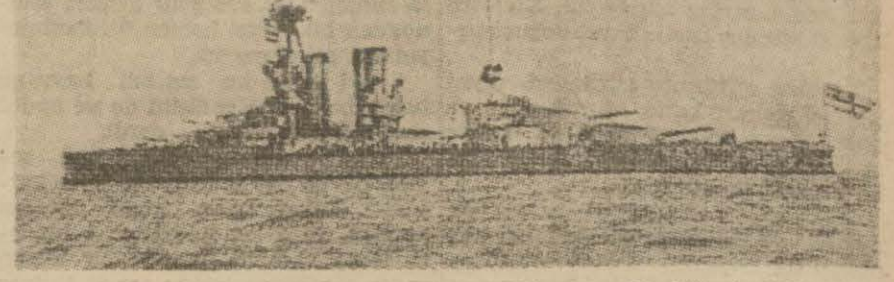
Newyorkta bildirildiğine göre, B. La Guardia bu davete ilk fırsatta icabet fikrindedir.

Çinden çekilen Amerika kıtaatı Singapura muvasalat etti

Tokio 27 (A.A.) — Domei ajansının Bangkok'daki muhabiri yazıyor: Son zamanlara Şanghay, Pekin ve Tiençin'den tahliye edilen Amerikan kıtaatı Singapura muvasalat etmiştir.

Skajerrak muharebesi

Geçen harbin en büyük deniz muharebesi nasıl cereyan etmişti?

Skajerrak muharebesinde Amiral Jellicoe'nun bindiği şimdiki frone Duke drifnotu

(Bu drifnot şimdiki mektep gemisi olarak kullanılmaktadır)

muhirbi filosu bulunuyordu. Alman filosu 11 muharebe kruvazörü, birkaç keşaf kruvazörü, torpido muhripleri ve tahtelbahirden mürekkepti.

İki donanma yaklaştığı zaman İngilizler aded itibarıyla az, fakat topların çapı itibarıyla faik idiler. Yalnız Alman zırhlıları pek yakında, bir saatlik mesafede idi. Amiral Beatty buna rağmen cenuba doğru inerek Almanların ricat yolunu kesmek için harekete geçti. Beatty bu suretle gerideki İngiliz zırhlılarından daha ziyade uzaklaştıyordu. Fakat buna ehemmiyet vermiyerek: «Düşman nerede bulunursa ora da kendisine hücum edilmelidir» yolundaki İngiliz ananesine göre harekete geymişti.

İki donanma saat 15.48 de harp vaziyeti aldı, 1700 metre mesafeden birbirine ateş açtı. Fakat muharebe başlar başlamaz derhal Alman zırhlı filosu da yetişmişti. Bu suretle İngiliz muharebe kruvazörleri bütün Alman donanması ile karşı karşıya bulunuyordu. İngiliz zırhlı filosu 100 kilometre mesafede idi.

3 muharebe kruvazörü batıyor

Alman donanması derhal bütün ateşini amiral gemisi olan Lion'a tevdi etmiştir. Fakat bir müddet sonra bunu bırakmış ve Queen Mary muharebe kruvazörüne ateş etmeğe başlamıştır. Bu sırada bir gülle Queen Mary'nin mühimmat deposuna isabet ettiğinden gemi ikiye bölünmüş ve birkaç saniye içinde batmıştır. Alman zırhlıları bunu müekâp İndefatigable muharebe kruvazörüne ateş etmeğe başlamışlar ve az zaman zarfında bunu da batırmışlardır. Nihayet sıra amiral Hood'un bayrağını taşıyan İndefatigable muharebe kruvazörüne gelmiştir. Bir Alman keşaf kruvazörünü batıran bu gemide mühimmat deposunda patlayan bir güllenin sebep olduğu infilâk neticesinde berhava olmuştur.

Tiger muharebe kruvazörü iki zırh-

lının müthiş ateşine maruz kalmış, beş altı denizaltı ve bir düzine torpido üzerine saldırmıştır. Her taraftan raheler alan, bacaları delinen bu gemi ateşe devam ederek 3 torpilyör batırmış, birkaç torpilyörü hasara uğratmıştır. Tiger batacağı sırada Alman zırhlıları birden bire ateş keserek uzaklaşmışlardır. Buna sebep ilk İngiliz zırhlı filosunun ufukta görünmesi idi.

İngiliz zırhlı filosu işe karışıyor

Saat 18.15 de yetişen bu filo Warspite, Valiant, Barham ve Malaya zırhlılarından mürekkepti. Bu gemilerin her birinde 8 tane 38.1 lik top vardı. Derhal bu toplar 12 kilometreden Alman gemilerine ateş etmeğe başlamışlardır. Ateşin tesiriyle birkaç geminin battığı, bazı tarafların parçalandığı görülmüş, fakat bu sırada ortadaki sis kaplamağa başlamıştır. Maamafih iki zırhlı filo arasında harp saat yirmiye kadar sürmüştür. Birçok Alman gemilerinde yangınlar çıktığı görülmüştür.

Saat yirmide amiral Jellicoe'da donanması ile yetişmiştir. Fakat gelen ilk dört zırhlı Alman donanmasını ricat etmeğe sevketti. Bu sırada yeni İngiliz torpido filoları ileri atılmıştır. Bu hücumda İngiliz torpido muhripleri filosu kumandanı amiral Arbuthnot ölmüştür. Gece sis artmıştır.

1 hazırlarda İngiliz donanması bütün gün muharebe sahasında dolaymış, fakat düşmanla teması tesis edememiştir.

İki tarafın zayıfları

Skajerrak muharebesinde İngilizlerin 3 muharebe kruvazörü (Queen Mary, İndefatigable, İndefatigable) 3 zırhlı kruvazör (Defence, Black Prince, Warrior) 9 torpido muhripli kaybetmişlerdir. 2 amiral, 331 zabıt ve 5000 kadar gemici ölmüştür.

Almanlar 3 zırhlı, 6 kruvazör, 6 torpido muhripli ve 1 denizaltı kaybetmişlerdir.

Bulgaristanda

Harp temettülerinden fevkalâde vergi alınacak

Sofya 27 (A.A.) — Stefani ajansından: Parlamento, harp temettülerinin fevkalâde bir vergiye tâbi tutulmasına müteallik bir kanun lâyihasını kabul etmiştir.

Romanya Propaganda Nazırı Sofyada

Sofya 27 (A.A.) — Stefani ajansından: Romanya propaganda nazırı B. Ragnich, bu sabah resmi bir ziyarete bulunmak üzere Sofyaya gelmiştir. İstasyonda Başvekil B. Filof ve hariciye ve dahiliye nazırları tarafından istikbal edilmiştir. Misafir, bugün kral Boris tarafından kabul edilmiştir.

Sofya 27 (A.A.) — Stefani ajansından: Bulgar harici ticaret müdürü, Romanya ile Bulgaristan arasındaki ticari münasebetlerin inkişafı imkânlarını tetkik etmek üzere Bükreşe gitmiştir.

Arjantin 22 İtalyan vapurunu satın alıyor

Buenos-Aires 27 (A.A.) — Yarı resmi bir menbada öğrenildiğine göre, Arjantin hükümeti, Arjantin limanlarında enterne edilmiş olan ceman 50 bin tonlâtoluk 22 İtalyan vapurunu satın almak için bir anlaşmaya varmıştır.

Amerika Maliye Nazırı Atlantikteki Amerikan devriyesini tefiş ediyor

Vaşington 27 (A.A.) — Dün resmen ifşa edildiğine göre, kabine müdafaa komitesinin dört azasından biri olan Hazine Nazırı B. Morgenthau halen Atlas filosu başkumandanı amiral King'in misafiri olarak Atlas denizindeki Amerikan devriyesini tefiş etmektedir.

GÜNÜN ANSİKLOPEDİSİ

Bismarck

Son deniz muharebelerinde ismi geçen drifnot dolayısıyla Bismarck'ın tercüme halini kısıca bu sütünümüzde zikredeceğiz.

Alman İttihadını ve imparatorluğunu meydana getiren bu meşhur Alman siyaseti, 1815 te Magdeburg civarında Schoenhausen'de doğmuştur. Çiflik sahibi zengin bir ailenin altı oğlundan dördüncüsü idi. Babası sıvari yüzbaşısıydı.

Gençliğinde, serbes, atak, hür düşünceli, bilhassa sporcu idi. Sık sık düello ederdi. Arkadaşları arasında sayılan bir delikanlıydı. Üniversiteyi bitirdikten sonra zabıtlık yaptı; sonra çiflik sahibi tarlada bir hayat yaşadı. Mebus seçildi. Petersburg'a ve Paris'e sefir gönderildi. Üçüncü Napoleon'un hayranlığını celbetti. Nazır, sonra da Prusya Başvekil'i ve Hariciye Nazırı oldu.

Bismarck, Prusya hâkimiyeti altında Alman İttihadını meydana getirmeğe tasavvur etmiş; bunun için de evvelâ orduyu kuvvetlendirmeye düşmüştür. Meclis bütçelerini tasdik etmediği halde, onun hükümeti, üç sene müddetle harbiye projelerini tatbik etti.

Avusturyayı Danimarka üzerine kıstırttı. Slesvig ile Holstein'i Prusya ve Avusturyanın müşterek idaresi altına aldı. Sadowa muharebesinde Avusturyayı da yenerek bu devletin Avrupa nüfuzunu kıldı. 1870 - 71 de Fransayı meşhur mağlûbiyete uğrattı. Alsas ve Lorraine'i ele geçirdi ve Alman imparatorluğunu kurdu. Evvelce kont ünvanını almış olan Bismarck, bunun üzerine prens oldu. Kendisine «Demir Başvekil» denirdi.

Müşelles ittifak ismiyle Almanya, Avusturya ve İtalya ittifakını meydana getirdi. Rusya ile Fransa da buna karşı bir ittifak yarattılar. Başvekil, Almanyannın müstemleke siyasetini dengeletti.

Üçüncü Frederick'ten sonra ikinci Wilhelm hükümdar olunca Bismarck'ın nüfuzunu çekemedi. Onun sudan bir bahaneyle istifa edişini kabul etti. Büyük siyasi de bu yüzden ömrünün son kısmını iktidardan uzak ve kışkırdı geçirdi. Halbuki o, yalnız Almanyannın değil, bütün dünyanın en mühim diplomatlarından sayılır. Fakat kuvvete ziyadece istinad ederdi ve haşindi. Berlin kongresine riyaşet ederken Osmanlı murahhaslarına da şiddetli davranmıştır.

İzmir (Akşam) — İzmir birinci lisesinden bu yıl 47 talebe mezun olmuştur. İzmir lisesinin yetistirdiği talebe, yüksek mektepler imtihanlarında da başarılı olmuştur. Bu sene de iyi neticeler almışlardır. Yukarıdaki resimde Birinci erkek lisesinden bu sene yetiçen talebeler, müdür ve muallimlerle bir arada görünüyorlar.

Pragda kadın polisler

Pragda çıkan Çeske Slovo gazetesi, nin verdiği malûmata nazaran bu şehrin zabıtası emniyet müdüriyetinin bir şubesini münhasıran kadın memurlara vermeğe hücum görmüştür. Alelâde polisler gibi silâh ve üniforma malı olacak kadın polis memurları için kayıd işine şimdiden başlanmıştır. Namzedlerde aranılan evsaf dinç ve sıhhatli olmak ve muayyen tahsil seviyesini haiz bulunmaktır. İyice bedeni terbiye görenler tercih edilecektir.

Kadın polisler yalnız müdüriyette memur olarak çalışacak değildir. Sokaklarda ve umumî mahallerde ve müesseselerinde bellerinde tabanca bulundurma halde vazife göreceklerdir. Avrupada üniformalı ve müsella kadın polis kullanan ilk şehir şimdiki Prag olacaktır.

İzmir (Akşam) — İzmir Belediyesi, 1 hazırlarda başlayacak yeni mali yılın denetiminde yapılacak büyük inşaat işleri için hazırlıklar yapmaktadır. Yeni bulvarlar ve kanalizasyon inşaatına verilen ehemmiyet derecesindedir. Bu yıl şehrin imar planının tanzimine de büyük ehemmiyet atfedilmektedir. Bu hususta hazırlanan esaslar, Nafia Vekâletince muvafık görülmüş ve tasbit olunmuştur. Yalnız bir mütehasşis getirilerek tedkikat yapması ve tasbit edilmesi lâzımdır. Şehrin müstakbel imar planı için, bu yıl bu iş yapılacaktır. Yukarıdaki resimde İzmir belediye meclisi azası ve gazetede yayınlanmıştır. Kadife kalesinde hususî bir toplantıdan sonra yaptıkları gezintide görülmüştür.

★ Belediye Reis muavinlerinden B. Lutfi Aksoy, dün pazar yerlerini tefiş ederek bazı esnafı cezalandırmıştır. İki kasap, dört manav ve dört noksan vezin kullanan esnaf hakkında ceza zaptı tanzim edilmiştir.

★ Resmi liseler edebiyat kolundan olgunluk imtihanlarına giren 1001 talebeden 685 i, fen kolundan imtihanlarına giren 517 talebeden 307 si muvaffak olmuştur.

HER AKŞAM
BİR HİKÂYE

MERCİMEK

Cevad evinin kapısı önünde ihtiyar hizmetçisine raslayınca hemen sordu: — Ne haber Ayşe? Minnoş nasıl? — Hizmetçi kadın gülümseyerek cevap verdi:

— Doğurdu...
— Sahi mi? Kaç tane?...
— Sımsiyah üç yavru... Yalnız biri alacak... Daha doğrusu o da kara ama başında dört tane beyaz benek var... Şimdi göreceksiniz ya...
Cevad ihtiyar hizmetçi ile beraber evin büyük bahçesine girdi. Genç bekar âdeta sevinç içinde idi. Kıymetli köpeği Minnoş'ı ıstı nihayet doğurmuştu.

Halbuki o Minnoş yüzünden, aynı köste, yukarı katta oturan genç ve güzel kiracı ile, Leylâ ile ne kadar münakaşalar, hattâ hafif tertip ağız kavgaları bile etmişti.

Maamafih Leylânın da hakkı yok değil. Çünkü Minnoş hakikaten pek muzip bir hayvandı. Fırsat düştükçe hemen Leylânın oturduğu katta fârlar, onun merdivenlerini, kapısının önünü fena halde kirliletti. İşte bu yüzden Cevadla aralarında kaç kere şiddetli sahneler geçmişti.

Cevad az kazağın bir memurdu. Annesinin sağlığından beri kendisine bakan hizmetçisi ihtiyar Ayşe ile beraber yaşıyordu. Doktorlar kendisine sayfiyeye gitmeği tavsiye etmişlerdi. Lâkin bu sene sayfiyeyi pahalılığ yüzünden o büyükçe bir köste yalnız bir kat kiralayabiliyordu. Leylâ da aşağı yukarı aynı vaziyette idi.

Ah bu yezid Minnoş olmasa iki kiracı pek iyi geçinecektirdi. Fakat ne çare ki, Minnoş aralarını bozuyordu. Cevad bunları düşünürken ihtiyar hizmetçi onun önünde bir kapı açtı.

Genç adamın gözüne ilk ilâşen şey büyük bir camışır sepeti oldu. Bunun içinde bir takım paçavraların ortasında sımsiyah üç köpek yavrusu birbirlerine sokulmuşlar, kıvrılmışlar, kafalarını birbirlerinin karnarına üzerine koymuşlar nişil nişil uyuyorlardı. Anneleri Cevadı görünce dünyanın en sadık bakışları ile — son derece mecalis olmasına rağmen — memnun memnun kuyruğunu sallamaya başlamıştı. Şimdi genç adam sepette müsterih müsterih uyuyan bu üç minimsiz mahluğa gülümseyerek, şefkatle bakıyordu.

Ellile onlardan birinin, kafasının üzerinde beyaz benekler bulunanını sırtını okşamak istedi. İşte o zaman tiği birden uyanırdı. Gözleri kapalı olduğu için, birbirlerini görmeden ve birbirlerini çiğneyerek sepetin içinde kaynaşmaya ince ince seslerle bağırmağa başladılar.

O zaman Minnoş hemen onların yanına kıvrıldı.

Hizmetçi Ayşe: — Zaten yumurcakların süd emme zamanı da gelmişti!

Diğer akşamların memleketini bulamayan yavruları birer birer yakaladı. Onların hepsini birer süz çemesi, birer memnun önüne bıraktı. Fakat bazan bir tek memnin önünde birbirleriyle debreşiyorlardı.

O zaman Cevad, Ayşenin yaptığı gibi onları elleri tutarak ayrı ayrı memnelere taksim ediyordu. Genç adam bir aralık Ayşe kadına:

— Kimbilir bizim yukarıdaki güzel kiracı, Minnoşun doğurmasına ne kadar içermişti. Evde eskiden bir tek köpek varken şimdi dört oldu...

Ayşe kadın:

— Yooo... dedi, Allah ondan razı olsun... Eğer yukarıdaki kiracı olmasaydı ben ne yapacağımı şaşırmıştım. Minnoş o doğurttu ayol...

— Yaaa... Tuhaf şey!...

— Hem de hani baş tarafı alacak olan yavru yok mu? O da çok hoşuna gitti... Benden istedi bile... Sütkün keskince ona verirsiniz değil mi efendim? Biz üç yavruyu ne yapacağız ki?

Cevad:

— Doğru... Bize üç yavru çok ama... Yukarı kiracının istediği de en güzeli... Doğrusu ön veremem... Pek şeker şey o... Ötekilerden birini alalım...

— O ille alacağız istiyor!...

— Hele yumurcaklar sütkün kestirsinler de düşünürüz...

Artık o günden sonra Cevad için âdeta yeni bir hayat başlamıştı. Ken-

disini ufak tertip bir aile babası adediyordu. Akşam işinden çıkınca kasabına uğruyor, «Minnoş yegin de yavrulara süz olsun!» diye bir sürü kemik satın alıyordu. Bunlar elinde eve döndüyordu.

Yavrular da gittikçe büyümeğe ve güzelleşmeğe başlamışlardı. Hele alacak olanı, hele o büsbütün şeker bir şey oluyordu. Pek ufak tefek bir hayvan olduğu için Cevad onun ismini mercimek koymuştu.

Mercimek bilhassa Cevada pek fazla isinmişti. O eve gelir gelmez Minnoş'dan bile evvel hemen delikanlının yanına sokuluyordu.

Cevad bazen bu sevimli hayvana bakar bakar: «Kendisini de ne kadar sevdiğini biliyor!» derdi.

Lâkin bir akşam eve döndüğü zaman Cevad bey müthiş bir şeyle karşılaşmıştı. Yukarı katta güzel kiracı aşağıya, yani kendi dairesine inmişti. Genç kadının halinde bir hüznün vardı. Kendisine kapıyı açan ihtiyar hizmetçi Ayşeye Cevad sordu:

— Ne var? Ne oldu?

— Hiç... Mercimek çok hasta da...

— Nasıl hasta? Ne oldu?

— Bilmem... Sabahleyin siz gittikten sonra birdenbire hastalandı.

Hakkikaten Cevad dikkat edince «Mercimek» in Leylânın önündeki sütkün üzerinde bitap yatmış gördü.

Küçük hayvanın hali pek acıklı idi. Her zaman eve gelince delikanlının üzerine atılan Mercimek şimdi ona hüznün dolu gözlerle melîl melîl bakıyordu. Kulakları aşağı düşmüştü.

Mercimek mahzun bakışları sanki Cevada şunları söylemek istiyordu: «İşte 17 gün dünyada yaşadığım sonra ölüyorum... Demek sizin aranızda yalnız 17 gün yaşıyacağım... Ben küçük bir çareye hasta köpek de veriyizden gidince dünya büsbütün size kalacak... Ne yapalım?»

Leylâ ilk defa olarak Cevada hitap ederek:

— Doğrusu ne kadar üzüldüğümü bilmezsiniz!... Bugün onu baytara da götürdüm... Ne oldu bilmem ki.

Cevad öteki odaya geçti. Biraz sonra Leylânın hüznü sesini işitiyordu:

— Sana ne oldu benim güzel Mercimek... Ne yapayım sana? Neden var senin?... İyi olman için neler yapsak acaba...

Cevad da yeniden küçük, hasta köpeğin başına dönmüştü. Mercimek bu bitkin halinde bile aralarına o toparlak sevimli gözlerinin meded uyanırdı. Bakışlarını Cevattan Leylâya, Leylâdan Cevada çeviriyordu. Sonra da delikanlının ve genç kadının elini kendisine gösterilen alâkaya teşekkür eder gibi kuvvetli dili ile hafif hafif yalıyordu.

Artık hayvanın yüzlerinde: «Siz çok iyi insanlarsınız... Fakat nafile, ne kadar çalışsanız beni kurtaramıyacasınız...» tarzında bir mâna vardı. Genç kadına delikanlı hasta çocuklarının yatağının başında bekleyen bir ana babayı andırıyordu.

Ertesi sabah Cevad uyanırdı zaman koridorunda ayak sesleri işitti. Pijama ile çıktı. Leylâ orada idi. Yüzü sapsarı kesilmişti. Gözleri dolu dolu idi.

Cevad derhal anladı... Hemen genç kadını bir iskemleye oturttu. Leylâ bu alâka karşısında boşanmıştı. Cevad:

— Çocuksunuz Leylâ hanım... dediyince o:

— Evet amma ne güzel, ne hisli hayvandı... Daha dün gece nasıl elimi yalıyordu. Ah evlâdım... Tam benim merdivenimin başında ölmüş... Yüzü imdad bekler gibi benim karnıma çevrildi... Onu sabahleyin böyle buldum... Zavallı Mercimek...

Cevad kendi mendili ile onun gözlerini silti. Mercimek onları birbirine bu derece yaklaştırmıştı.

Hikmet Feridun Es

Yer değiştirecek kiracılara tavsiye!

Akşam'ın KÜÇÜK İLANLARI'na dikkatle okursanız kendinize en elverişli yurdu yorulmadan bulabilirsiniz.

— Demek gitmediniz!... — diye heyecanla haykırdı. — Evet, gitmemiş olacaksınız... Zira, karışmamışınız... Ah, ne meşumum, ne meşumum!... Şimdi artık, tireyan, parmaklarını elbiselerinize değdirebileceğiz... Parmaklarınızın ucunu öpeceğiz... Sande!... Sande!...

Meghul kadın, aksi aksi:

— Hem ayağınma bastınız, hem de böyle saçına sapan sözler söylüyorsunuz. İtirazınız böyle midir?... Ben şimdi size Hanyâ'yı Konya'yı öğreteceğim.

Fakat bu terslik, coşkun sairin hamlesine mâni olamadı. O, ileri atılmıştı bile...

— Ah... Philomele!... — diye iki elini kalbine bastırdı. — Mademki bahtiyar bir tesadüf oldu; ve bu tesadüf, bizi karşı karşıya getiriyor; emin olun ki, bütün hayatıca bu ânı tebail edeceğim; müsaade edin de size aşkımın nede-

— Demek gitmediniz!... — diye heyecanla haykırdı. — Evet, gitmemiş olacaksınız... Zira, karışmamışınız... Ah, ne meşumum, ne meşumum!... Şimdi artık, tireyan, parmaklarını elbiselerinize değdirebileceğiz... Parmaklarınızın ucunu öpeceğiz... Sande!... Sande!...

Meghul kadın, aksi aksi:

— Hem ayağınma bastınız, hem de böyle saçına sapan sözler söylüyorsunuz. İtirazınız böyle midir?... Ben şimdi size Hanyâ'yı Konya'yı öğreteceğim.

Fakat bu terslik, coşkun sairin hamlesine mâni olamadı. O, ileri atılmıştı bile...

— Ah... Philomele!... — diye iki elini kalbine bastırdı. — Mademki bahtiyar bir tesadüf oldu; ve bu tesadüf, bizi karşı karşıya getiriyor; emin olun ki, bütün hayatıca bu ânı tebail edeceğim; müsaade edin de size aşkımın nede-

— Demek gitmediniz!... — diye heyecanla haykırdı. — Evet, gitmemiş olacaksınız... Zira, karışmamışınız... Ah, ne meşumum, ne meşumum!... Şimdi artık, tireyan, parmaklarını elbiselerinize değdirebileceğiz... Parmaklarınızın ucunu öpeceğiz... Sande!... Sande!...

Meghul kadın, aksi aksi:

— Hem ayağınma bastınız, hem de böyle saçına sapan sözler söylüyorsunuz. İtirazınız böyle midir?... Ben şimdi size Hanyâ'yı Konya'yı öğreteceğim.

Fakat bu terslik, coşkun sairin hamlesine mâni olamadı. O, ileri atılmıştı bile...

— Ah... Philomele!... — diye iki elini kalbine bastırdı. — Mademki bahtiyar bir tesadüf oldu; ve bu tesadüf, bizi karşı karşıya getiriyor; emin olun ki, bütün hayatıca bu ânı tebail edeceğim; müsaade edin de size aşkımın nede-

— Demek gitmediniz!... — diye heyecanla haykırdı. — Evet, gitmemiş olacaksınız... Zira, karışmamışınız... Ah, ne meşumum, ne meşumum!... Şimdi artık, tireyan, parmaklarını elbiselerinize değdirebileceğiz... Parmaklarınızın ucunu öpeceğiz... Sande!... Sande!...

Meghul kadın, aksi aksi:

— Hem ayağınma bastınız, hem de böyle saçına sapan sözler söylüyorsunuz. İtirazınız böyle midir?... Ben şimdi size Hanyâ'yı Konya'yı öğreteceğim.

Fakat bu terslik, coşkun sairin hamlesine mâni olamadı. O, ileri atılmıştı bile...

— Ah... Philomele!... — diye iki elini kalbine bastırdı. — Mademki bahtiyar bir tesadüf oldu; ve bu tesadüf, bizi karşı karşıya getiriyor; emin olun ki, bütün hayatıca bu ânı tebail edeceğim; müsaade edin de size aşkımın nede-

— Demek gitmediniz!... — diye heyecanla haykırdı. — Evet, gitmemiş olacaksınız... Zira, karışmamışınız... Ah, ne meşumum, ne meşumum!... Şimdi artık, tireyan, parmaklarını elbiselerinize değdirebileceğiz... Parmaklarınızın ucunu öpeceğiz... Sande!... Sande!...

Meghul kadın, aksi aksi:

— Hem ayağınma bastınız, hem de böyle saçına sapan sözler söylüyorsunuz. İtirazınız böyle midir?... Ben şimdi size Hanyâ'yı Konya'yı öğreteceğim.

Fakat bu terslik, coşkun sairin hamlesine mâni olamadı. O, ileri atılmıştı bile...

— Ah... Philomele!... — diye iki elini kalbine bastırdı. — Mademki bahtiyar bir tesadüf oldu; ve bu tesadüf, bizi karşı karşıya getiriyor; emin olun ki, bütün hayatıca bu ânı tebail edeceğim; müsaade edin de size aşkımın nede-

— Demek gitmediniz!... — diye heyecanla haykırdı. — Evet, gitmemiş olacaksınız... Zira, karışmamışınız... Ah, ne meşumum, ne meşumum!... Şimdi artık, tireyan, parmaklarını elbiselerinize değdirebileceğiz... Parmaklarınızın ucunu öpeceğiz... Sande!... Sande!...

Meghul kadın, aksi aksi:

— Hem ayağınma bastınız, hem de böyle saçına sapan sözler söylüyorsunuz. İtirazınız böyle midir?... Ben şimdi size Hanyâ'yı Konya'yı öğreteceğim.

Fakat bu terslik, coşkun sairin hamlesine mâni olamadı. O, ileri atılmıştı bile...

— Ah... Philomele!... — diye iki elini kalbine bastırdı. — Mademki bahtiyar bir tesadüf oldu; ve bu tesadüf, bizi karşı karşıya getiriyor; emin olun ki, bütün hayatıca bu ânı tebail edeceğim; müsaade edin de size aşkımın nede-

— Demek gitmediniz!... — diye heyecanla haykırdı. — Evet, gitmemiş olacaksınız... Zira, karışmamışınız... Ah, ne meşumum, ne meşumum!... Şimdi artık, tireyan, parmaklarını elbiselerinize değdirebileceğiz... Parmaklarınızın ucunu öpeceğiz... Sande!... Sande!...

Meghul kadın, aksi aksi:

— Hem ayağınma bastınız, hem de böyle saçına sapan sözler söylüyorsunuz. İtirazınız böyle midir?... Ben şimdi size Hanyâ'yı Konya'yı öğreteceğim.

Fakat bu terslik, coşkun sairin hamlesine mâni olamadı. O, ileri atılmıştı bile...

— Ah... Philomele!... — diye iki elini kalbine bastırdı. — Mademki bahtiyar bir tesadüf oldu; ve bu tesadüf, bizi karşı karşıya getiriyor; emin olun ki, bütün hayatıca bu ânı tebail edeceğim; müsaade edin de size aşkımın nede-

AKŞAM SPOR

İzmirde millî küme maçları

I. spor - Altay, Beşiktaş - Altınordu maçları nasıl cereyan etti

İzmir 26 — İzmirde yapılacak millî küme maçlarına dün devam edilmiş, İstanbulsporla Altay, Beşiktaşla Altınordu karşılaşmıştır. Altay hakim ve düğün bir oyunla İstanbulspor 0-5, Beşiktaş da Altınorduyu 3-5 yenmiştir.

Altay - İstanbulspor maçı

İlk karşılaşma, İzmir şampiyonluğunu İstanbul dördüncüsü arasında yapıldı.

Topa ilk vuruşu İstanbulspor yaptı. Rüzgârla beraber oynayan Altay, derhal topu mısafir takım sahasına naklederek altıncı dakikada Basrının ayağıyla ilk sayıyı kaydetti. İstanbulspor bugün çok durgun... Altayın akınlarına mukabeleden ziyade karşı koyma çalışıyordu. Oyun bir ara mütevacizin bir seki aldıktan sonra tekrar Altayın baskısı altında cereyana başladı. 31 inci dakikada ikinci ve 36 ncı dakikada da güzel bir dalışla üçüncü Altay golü kaydedildi. Devre 3-0 İstanbulspor aleyhine bitti.

İkinci devre başlar başlamaz İstanbulspor büyük bir gayretle çalıştı ve vaziyeti kurtarmak istediği görülmüyordu. Bu gayret oyun şeklini bir müddet lehlerine çevirdi ise de sayı kayımda muvaffak olamadılar. İstanbulsporun birbirini kovalayan hücumlarından sonra sıra Altaya gelmiş ve bu defa akınlar Altay tarafından yapılmaya başlanmıştı. 8 inci dakikada güzel bir sıyılış yapan Yunus Altayın dördüncü golünü köşeden bir vuruşla attı. 13 üncü dakikada İlyas kısa bir mücadeleden sonra Altayın beşinci ve son golünü İstanbulspor ağlarına taktı. İstanbulsporun hiç olmazsa şeref sayısını çıkarmak için devam eden semersiz mücadelesiyle, Altayın 5-3 gibi katı bir netice ve galibiyetiyle bitti.

Beşiktaş - Altınordu maçı

Oyuna Beşiktaşlar başladı. Top ortalarında dolayrken sol açık Namık umulmadık bir vaziyette kaleye attığı bir sandelle Altınordunun ilk sayısını çıkardı. Golden sonra Beşiktaş, Hakimin gayretiyle hızlandı. Oyunu Altınordu kalesine nakletti. 8 ncı dakikada top kale önünde dolayrken, bugün santrah oynayan Şakir hafif bir vuruşla beraberlik golünü atmağa muvaffak oldu.

Oyun bazen Altınordunun ve bazen de Beşiktaşın lehine inkişaflar gösterdikten sonra yirminci dakikada Saat, Namığın ortadığı topu 2 ncidefa Beşiktaş kalesine soktu. Bu golden sonra Altınordu nist bir hâkimiyet kurarak hücumlarını sıklaştırdı. 34 üncü dakikada bu hâkimiyet semersiz ni verdi. Hamdi Muammerden aldığı pasla ve sert bir vuruşla üçüncü Altınordu golünü de kaydetti. Devre 3-1 Altınordu lehine bitti.

İkinci devrede Beşiktaşın, rüzgârla beraber oynadığı için vaziyeti telâfi etmesine intizar ediliyordu. Netekim ikinci devreye Beşiktaşlar büyük bir hızla başladılar. Altınordu müdafaası Beşiktaş akınlarını müşkülâtla defedebiliyordu. Maamafih bu akınlar gol olabilecek vaziyetler ihdas edemiyordu. 9 uncu dakikada bir Beşiktaş akınında top kalenin pek yakınında iken Hakki yetiği ve ikinci Beşiktaş golünü attı. 19 uncu dakikada Altınordu müdafilı topu uzaklaştırmak isterken Beşiktaşların kafaalarına doğru attı. Bu suretle Altınordu üçüncü sayıyı da kendi hatasıyla yemiş oldu. Oyun bundan sonra Beşiktaş lehine daha ziyade hızlandı. Bütün ağırlık Altınordu müdafaasına yüklenmişti. Forvet hattı bir türlü Beşiktaş müdafaasını geçemez olmuştu. Bir aralık Hamdi - Salt anlaşması Beşiktaş kalesine kadar dayandı. Fakat Hamdi fena bir şütle çok yakından muhakkak bir sayı kaçırdı.

34 üncü ve 36 ncı dakikalarda Hakki şahsi bir gayretle üstüste iki gol daha

yaparak takımı mağûbiyetten kurtardığı gibi galibiyetini de garantiledi. Altınordu on dakika kadar bir seyler yapmak için son bir gayret sarfetti ise de Beşiktaş müdafaası canlı oyu niyle sayı fırsatı vermedi. Ve mağ ta Beşiktaşın lehine 5-3 neticelendi.

Diyarbakırda ilkbahar at yarışları

Diyarbakır (Akşam) — İlkbahar at yarışları pazar günü saat on dörtte büyük bir kalabalık seyirci karşısında yapılmıştır. Birinci koşu: Üç yaşındaki halis kan Arap erkek ve dişi taylara mahsustur. Bu koşuya beş hayvan iştirak etmiştir. Neticede Zülfî Kayanım Sevimli birinci, Mahmud Güneşin Simanı ikinci ve Selim Kayabölenin Mesudu üçüncü gelmiştir.

İkinci koşu: Dört ve daha yukarı yaştaki halis kan Arap at ve kısraklara mahsustur. Bu koşuya dört hayvan iştirak etti. Neticede Adanalı Ali Arpacının Sunası birinci, Ahmed Çelğin Rişanı ikinci, ve Erganili Zülfî Kayanım Yıldızı üçüncü geldi.

Üçüncü koşu: Dört ve daha yukarı yaştaki ve hiç koşu kazanmamış halis kan Arap at ve kısraklara mahsustur. Bu koşuya 4 hayvan iştirak etti. Neticede Ahmed Çelğin Çeliği birinci, Ahmed Seyhunun Seyhası ikinci ve Osmanın Leylâsı üçüncü geldi.

Dördüncü koşu: Dört ve daha yukarı yaştaki halis kan Arap at ve kısraklara mahsustur. 3000 metre mesafelik olan bu mukavemet koşusuna üç hayvan iştirak etti. En mühim olan bu koşu neticesinde Gaziantepi Bahadeddin Göksellin Seyfisi birinci, Huplâsı Sandalcının Öncüsü ikinci ve Adanalı Sabri Yertutanın Kılıçasını üçüncülüğü kazandılar.

Koşuda kazanan hayvan sahiplerine muhtelif miktarlarda mükâfat verilmiştir.

BULMACAMIZ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1 — İstikbal edilen.
2 — İsyen eden - Pamuklu hırka.
3 — Ters hakaret etmedir - Ters arslan.

4 — Viranelikte.
5 — Ters tehlikelidir.
6 — Ters paydos demektir - Bir harfin okunuşu.

7 — Su - Beceren.
8 — Ters her zaman demektir - Nota.

9 — Alelade duba - Nota.
10 — Sevinç kaynağı.

Gegen bulmacamızın halli

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:
1 — Groenland, 2 — Rumba, Saat, 3 — Omurga, Na, 4 — Ebru, Hasan, 5 — Nag, İmrâli, 6 — Ahmaklık, 7 — As, Arka, 8 — Na, Sal, Anı, 9 — Dana-hinek, 10 — Tanık, İka.

★ Şehremini Halkevinden: Evimiz fanfari için talebe kaynağı başlamıştır. 14 - 18 yaşına kadar yazılmak istiyenler nüfus kâğıtları ve ikişer fotoğrafı ile birlikte her gün Evimiz kâtipliğine müracaat edebilirler.

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:
1 — İstikbal edilen.
2 — İsyen eden - Pamuklu hırka.
3 — Ters hakaret etmedir - Ters arslan.

4 — Viranelikte.
5 — Ters tehlikelidir.
6 — Ters paydos demektir - Bir harfin okunuşu.

7 — Su - Beceren.
8 — Ters her zaman demektir - Nota.

9 — Alelade duba - Nota.
10 — Sevinç kaynağı.

Gegen bulmacamızın halli

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:
1 — Groenland, 2 — Rumba, Saat, 3 — Omurga, Na, 4 — Ebru, Hasan, 5 — Nag, İmrâli, 6 — Ahmaklık, 7 — As, Arka, 8 — Na, Sal, Anı, 9 — Dana-hinek, 10 — Tanık, İka.

★ Şehremini Halkevinden: Evimiz fanfari için talebe kaynağı başlamıştır. 14 - 18 yaşına kadar yazılmak istiyenler nüfus kâğıtları ve ikişer fotoğrafı ile birlikte her gün Evimiz kâtipliğine müracaat edebilirler.

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:
1 — İstikbal edilen.
2 — İsyen eden - Pamuklu hırka.
3 — Ters hakaret etmedir - Ters arslan.

4 — Viranelikte.
5 — Ters tehlikelidir.
6 — Ters paydos demektir - Bir harfin okunuşu.

7 — Su - Beceren.
8 — Ters her zaman demektir - Nota.

9 — Alelade duba - Nota.
10 — Sevinç kaynağı.

Gegen bulmacamızın halli

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:
1 — Groenland, 2 — Rumba, Saat, 3 — Omurga, Na, 4 — Ebru, Hasan, 5 — Nag, İmrâli, 6 — Ahmaklık, 7 — As, Arka, 8 — Na, Sal, Anı, 9 — Dana-hinek, 10 — Tanık, İka.

★ Şehremini Halkevinden: Evimiz fanfari için talebe kaynağı başlamıştır. 14 - 18 yaşına kadar yazılmak istiyenler nüfus kâğıtları ve ikişer fotoğrafı ile birlikte her gün Evimiz kâtipliğine müracaat edebilirler.

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:
1 — İstikbal edilen.
2 — İsyen eden - Pamuklu hırka.
3 — Ters hakaret etmedir - Ters arslan.

4 — Viranelikte.
5 — Ters tehlikelidir.
6 — Ters paydos demektir - Bir harfin okunuşu.

7 — Su - Beceren.
8 — Ters her zaman demektir - Nota.

9 — Alelade duba - Nota.
10 — Sevinç kaynağı.

Gegen bulmacamızın halli

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:
1 — Groenland, 2 — Rumba, Saat, 3 — Omurga, Na, 4 — Ebru, Hasan, 5 — Nag, İmrâli, 6 — Ahmaklık, 7 — As, Arka, 8 — Na, Sal, Anı, 9 — Dana-hinek, 10 — Tanık, İka.

★ Şehremini Halkevinden: Evimiz fanfari için talebe kaynağı başlamıştır. 14 - 18 yaşına kadar yazılmak istiyenler nüfus kâğıtları ve ikişer fotoğrafı ile birlikte her gün Evimiz kâtipliğine müracaat edebilirler.

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:
1 — İstikbal edilen.
2 — İsyen eden - Pamuklu hırka.
3 — Ters hakaret etmedir - Ters arslan.

4 — Viranelikte.
5 — Ters tehlikelidir.
6 — Ters paydos demektir - Bir harfin okunuşu.

7 — Su - Beceren.
8 — Ters her zaman demektir - Nota.

9 — Alelade duba - Nota.
10 — Sevinç kaynağı.

Gegen bulmacamızın halli

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:
1 — Groenland, 2 — Rumba, Saat, 3 — Omurga, Na, 4 — Ebru, Hasan, 5 — Nag, İmrâli, 6 — Ahmaklık, 7 — As, Arka, 8 — Na, Sal, Anı, 9 — Dana-hinek, 10 — Tanık, İka.

★ Şehremini Halkevinden: Evimiz fanfari için talebe kaynağı başlamıştır. 14 - 18 yaşına kadar yazılmak istiyenler nüfus kâğıtları ve ikişer fotoğrafı ile birlikte her gün Evimiz kâtipliğine müracaat edebilirler.

ORDULARI DURDURAN KADIN

Tefrika No. 138

Yazan: İSKENDER F. SERTELLİ

Dün 8 bütçe, müzakeresi yapılarak kabul edildi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

ve hattâ kazai haklarda bile vazife sahibidir» dedi.

B. Mazhar Müfid de şöyle dedi: «İstedikimiz evsafı nahiye müdürleri bulmağa bugün imkân yoktur. Sebabi de şu: Bu evsafı haiz olan bir nahiye müdürünün istikbalı muayyen bir noktada durmaktadır. Kaymakam olmasına imkân yoktur. Eskiden nahiye müdürleri arasında bir kaymakamlık imtihanı vardı. Biz bunları menettik. Meslekte ilerlemesi olmayanı aradığımız evsafı nahiye müdürlüklerine kim talip olur.»

B. Rasih Kaplan, teftiş teşkilatımıza temas ederek, ehliyet ve dürüstlük esası üzerine müstenit bir teftiş sistemi kurulmazsa nahiye kim getirilirse getirilsin iyi netice alınmayacağını söyleyerek: «Bugün maalesef teftiş teşkilatımızın işi, senelerce evvel muamele görmüş evrakı tetkik etmekten ibarettir. Müdürler dürüst çalışıyorlar mı? Bu noktalar araştırılmıyor» dedi.

B. Hamdi Dikmen, nahiye müdürlüklerinden matlup istifadeyi temin için bu memuriyetin bir meslek haline getirilmesini, olduğu yerde terfi esasının kabul olunmasını istedi.

B. Abidin Binkaya vazife benimsenmedikten sonra müfettişlerden kendini kurtarabilecek memurlar bulunduğunu daha ziyade vazifeyi sevdirmek çareleri üzerinde durulması temennisinde bulundu.

B. Kemal Turan Mahiye, Sıhhiye ve Adliye müfettişlerinin teftiş ettikleri dairelerin âdeti âmiri olduklarını ve teftiş sırasında terbiyevî mahiyette müdahalelerde bulunabildiklerini anlattıktan sonra dahiliye müfettişlerinin günü geçmiş evrakı tetkik etmek vaziyetinde olduklarını izah etti.

Dahiliye Vekilinin beyanati

Dahiliye Vekili B. Faik Öztrak hatiplerin sözlerini cevaplayı verdi. Evvelâ çok bahsedilen nahiye müdürlerinin bugünkü vaziyetlerinin menşelerine ait rakamlar zikrederek dedi ki:

«Mülkiye mezu 12, Hukuk mezu 18, Harbiye 8 ve bu yüksek mekteplerde tahsilini tamamlamayan 300 kişi, lise ve idadi mezu 214, orta mektep tahsil görmüş 185, diğer mekteplerden 93, ilk okul mezu da 12 nahiye müdürü vardı. Nahiye müdürlerimizin tahsil vaziyetleri böyledir. Bugün nahiye müdürlerinden lüzumu kadar istifade için onları evvelâ bulundukları mntakada faydalı hale koymağı, sonra da tehzini lüzumlu gördük. Önce nahiye taksimatını ele alalım. Bunlar geniştir. Sahalarını daha küçülterek buradaki işlerin iyi ve kuvvetli bir halde görülmesini düşündük. Maalesef bütçe zarureti bizi çok bağlamaktadır. Üstünde bulunduğumuz son nokta şudur: 15 kilometre kütünde köyleri ihtiva edecek derecede nahiye teşkilatını yapmak. Bir de nahiye müdürlerinin hal ve istikballerinin cazip olabilmesi keyfiyeti vardır. Kendilerine dahiliyenin muhtelif hizmetlerinde yükselebilecek yer göstermekle beraber terfi imkânlarını da düşünürüz. Kendilerine ameli bilgiler öğretmek maksadile bir de kurs açacağız.

Kaymakamlar hakkında teflik edeceğimiz yeni kanun lâihasında bazı hükümler vardır. Siyasî bilgiler okulumu ikmal etmiş olanları maiyet memurluklarına kabul etmeği ve kaymakamlar yanında çalıştırdıktan sonra Ankara'da altı aylık bir kursa tâbi tutulmalarını ve nihayet bu işlerdeki muvaffakiyetleri göz önünde bulundurularak kaymakam tayin edilmelerini düşünüyoruz.»

B. Faik Öztrak, müfettişlere, teftişlerinin ziyade idare memurlarının çalışma vaziyetlerini hakiki şekilde tespit etmeleri yolunda direktifler vermiş olduğunu ve bu hususta önümüzdeki seneye Mecliste daha iyi haberler verebileceğini söyledi.

Facillara geçildi, onu takiben Emniyet Umum Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığı bütçeleri kabul edildi. Hariciye Vekâleti bütçesi müzakeresi kabul edildi.

Sıhhiye bütçesi etrafında münakaşalar

Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti bütçesinde General İzzeddin Çalılar söz alarak sıhhi hizmetlerin büyük ehemmiyetinden bahsetti. Bir mebus. Adananın Yenice nahiyesinin bir günde halkın trahomdan kıldığını Tarsusla Mersin arasındaki hat üzerinde bulunan bu köylerde

yolcuların yiyecek ve içecek aldıklarını söyleyerek trahomun başka yerlere de sirayet edebileceğini söyledi.

B. Mazhar Müfid, Artvinde bir tek doktor olmadıktan bahsederek Sıhhiye Vekilinden mümkün ise buraya bir operatör ve nisaiyeciyi gönderilmesini ricasında bulundu.

B. Abdurrahman Salih, tarihte 25 medeniyet kurulumu olan Anadolu'da bunların 15 nin sıtmadan bahrap olduğunu işaret ederek bu âfatin tahribatından uzun uzadıya bahsetti.

Berç Türker, Ankara civarında bir köyde geçenlerde kızamıkta 69 çocuk öldüğünü, istenen doktorun vakitinde gitmediğini ileri sürerek «böyünde bir faciâ olmalı mı idi» dedi.

Vekilin cevabi

Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekili B. Hulûsî Alataş, hatiplere cevap vererek general İzzettin Çalılar'ın sıhhat işlerine millî müdafaa hizmetleri kadar ehemmiyet verilmesi lüzumunu tebarüz ettiren beyanatına teşekkür ederek «Bir işin başlangıcında veya ortasında olmak şöyle durun, başında bile değiliz» dedi ve yeni bütçede fazla verilmiş gibi görülen 3,000,000 kûsur liranın hangi işlere ayrılmış olduğunu izah ettikten sonra dedi ki:

«Muhterem arkadaşlarım sıtmaya temas ettiler. 1940 senesi sıtma mücadelesi noktaî nazardan hiç de iyi geçmedi. Her sene sıtma salgınlarında mücadele mntakalarını hekimce taksif eder veyahut salgın mücadele mntakasının haricinde ise yakın mntakalardan ekipler gönderirdik. Fakat 98 şube tabii yine çalıştığımız sıtma mücadele teşkilatında 65 tabile çalışmağa mecbur kaldık. Salgınlara icab ettiği kadar yardım edemedik. Manisa'da ve Aydında, Bursada, Yozgad'da Boğazlayanda, İzmirin Bergama, Bayındır, Tire taraflarında şiddetli salgınlar oldu; fakat geç bastırıldı.

Geçen sene temmuz ve ağustos aylarında kinin noktaî nazardan da endişeli günler geçirdik. Cavadan sipariş ettiğimiz kininlerle eyülide ferahladık. İlaç fiatları üzerindeki temennilerini anlatan Vekil, Vekâletin uzmanları daima mürakabe etmekte olduğunu, doğumların ve köylerin sıhhi vaziyetinin tedkik edildiğini, sarkta üçüncü bir köy ebe mektebi açılmak üzere bulunduğunu ve hamdolsun memleketimizde büyük salgınlar görülmediğini söyledi.

Memleketimizde bir frengi âfeti yoktur

Doktor B. Ali Süha Delilbaşı, frengi mücadele mntakalarına dahil olmayan yerlerde frengi tedavî işlerinin lüzumu derecesinde olmadıktan bahsetti.

Vekil B. Hulûsî Alataş tekrar kürsüye gelerek: «Memleketimizde bir frengi âfeti yoktur. Başka memleketlere nazaran çok azdır ve her yerde frengi ile mücadele ediyoruz» dedi.

B. Feridun Fikri sözleri azarak frengi dolayısıyla istiklâlin nakletti Doktor B. Ahmed Şükrü memleketinde franginin gayet az olduğunu, o kadar ki fakültede stajyer talebeye bir frengi alâmeti göstermek için aylarca beklediğini kaydetti.

Vekil, diğer bazı mebuslara da cevaplar verdikten sonra facillara geçildi ve Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâleti bütçesi de kabul olundu.

Adliye takviyeye muhtaç bir haldedir

Bundan sonra Adliye Vekâleti bütçesi görüşüldü. Söz alan hatipler Adliyenin, takviyeye muhtaç bir haldede olduğunu söylediler.

Vekil B. Hasan Menemencioğlu kürsüye gelerek: «Buyurdukları gibi Adliye hakikaten takviyeye

muhtaç bir haldedir. Fakat bu hâkim adedinin kifayetsizliğinden değil kâtiplerin azlığından. İstatistiklere göre mahkemeler senede 1,200,000 iş çıkarmaktadır. Bu rakam hüküm ve karar mahiyetinde olanlardır. Bu neticeyi almak için diğer muameleleri de hesaba katarak yekûn üç milyona çıkar ki bu işi gören kâtiplerin sayısı 2400 dür. Bizim tetkikatımıza göre bu işi görmek için 4500 kâtipte ihtiyaç vardır. Vekâlet bu işi ehemmiyetle ele almıştır. Teşkilât kanunu yapmağa üzere hazırlıklarda bulunuluyor. 460 kazamıza hâkim muavininlerin adedi 27 dir. 273 kazamızda yalnız tek hâkim vardır. Bunlar hasta olur veya mezu niyet alırsa yakındaki kazaya hâkimliğine salâhiyet vererek Adliye işlerini gördürüyoruz. Her kazada bir hâkim bulundurmak zaruretiyedir.

Mahkûmların tayınları

«Berç Türker mevkuflara verilen tayınları işin konulan paranın kâfi gelmediğini söylemişti. Tahsisat bu yıl 500 bin liradan 700,000 liraya çıkarılmıştır ki kâfi geleceğini sanıyorum.

Vekilin izahatı kâfi görülerek facillara geçildi. Adliye ve müteakiben Tapu ve Kadastro umum müdürlüğü bütçesi okunarak kabul edildi.

Maarif bütçesi

Bundan sonra Maarif bütçesinin müzakeresine sıra geldi. Bütün heyeti umumiyesi hakkında ilk söz alan Feridun fikri mekteplerimizi, baştan sonuna kadar memur müessesesini takviye etmek, ona eleman yetiştirmek gayesiyle işleyen bir makine olarak tavsif etti. Bütçeyi besleyecek elemanları yetiştirilmesini ve programların bu noktaî nazardan yeni baştan tensikini istedi. Dimağa verilen ehemmiyet kadar atılan, müteşebbis ve ameli mahiyette bir gençlik yetiştirmesini temenni etti. Hatip kızlarımızın yetiştirilmesi lüzumunu da ele alakarak:

«Kızlarımız da erkeklerimiz gibi yetiştiriliyor. Halbuki esas vazifelerinin kendilerine anne olarak memleketi kuvvetlendirmek olduğutekin edilmelidir.»

Dedi ve mekteplerde inzibatı daha ziyade arttırmamız zarurî olduğunu, bazı memleketlerde Maarife aynı zamanda (iyi terbiye vekâleti) denildiğini ileri sürdü.

Dil bahsine tems eden hatip bir coğrafya kitabında gördüğü ağdalı bir lisana işaretle:

«Açıza eski türkçeye de vakıf olduğum halde bazı cümleleri söküp çocuklarımıza anlatamıyorum, Maarif Vekilinden rica ederim, kitapların dil vahdetini temin etsinler. Hiç olmazsa arka arkası bir kamus ilâve etsinler.» dedi.

Ortamktep imtihanları

B. Feridun Fikri orta mektep imtihanlarından bahsile, bir dersten muvaffak olamıyandan tekrar bütün derslerden imtihan edilmeleri usulünü çok sert bulunduğunu söyledi.

B. Besim Atalay Siyasal Bilgiler okuluna talebe alınarak yapılan müsabaka imtihanlarından fransızca bilenlerin üstün tutulduğunu hoş görmeyerek dedi ki:

«Ben ecnebi lisaların aleyhinde değilim. Fakat gidip bir yere kaymakam olacak bir gencin mektebe alınırken fransızca neden üstün tutuluyor?»

B. Mazhar Müfid, Besim Atalay'ın fransızcanın üstün tutulmasından şikâyetini yanlış buldu. Her dersten müsabaka açıldığını söyledikten sonra: «Kaymakamlar 80 sene kaymakamlıkta kalacak değiller ya onlara fransızca neden lâzım olmasın» dedi.

Maarif Vekilinin beyanati

Maarif Vekili B. Hasan Âli Yücel hatiplerin ileri sürdükleri bahislere uzun uzadıya cevap verdi. B. Hasan Âli Yücelin izahatı bir buçuk saatten fazla sürdü. Vekil ezimle dedi ki:

«Benden evvel kürsüye geçen arkadaşlarım söylediği meseleler Vekâletin mühim dâvalarını bir araya toplamıştır. Bu meseleler hakkında düşünülümüş ve yapılmış olanları tafsiîle anlatmak uzun zamana mütevekkiftir. Bunlara huiâsaten temas edeceğim.»

Dedi ve Cümhuriyet rejiminin marifeti verdiği ehemmiyeti, bütçe rakamları arasında mukayeselerle tebarüz ettirdikten sonra tadrîs programlarının sadece nazarı olmadığına dair misaller zikretti.

Sanat okullarından bahseden Vekil, bu müesseselerin randımanını, buradan çıkanların muvaffakiyetlerini ve bilhassa ordu hizmetindeki çalışmaları anlattı. Beyanatının bu noktadan

da mareşal Fevzi Çakmağın, sanat mekteplerinin muvaffakiyeti hakkında Maarife gönderdiği teşekkür tezkeresini okudu. Beden terbiyesi bahsine de temas ederek bu sahada karşılaşılan bazı müşkülâtı kaydetti.

Cezalandırılan talebeler

Mekteplerdeki inzibat meselesinden bahseden B. Hasan Âli Yücel ezimle dedi ki:

«Bizden evvelki nesillerin devrinde hikâyelerini dinlediğimiz birçok ahlâksızlıklar şimdi yok denemek derecede azalmıştır. Çok sıkı ve merhametsiz bir usul takip ediyoruz. Bilhassa son senelerde bir milyondan fazla talebe külesini idare etmekteyiz. Bu bir milyonluk kütle içinde ahlâksızlık hâdiseleri ile cezalandırılanlar geçen sene 200, bu sene 100 küsur talebedir. Biz bu memleket evlâdlarının hangi vasıflarda yetişeceğini düşünmüş ve Türk talebesinin ahlâk şiarlarını tesbit etmişizdir.»

İmtihan meselesini de ele alan Vekil, bu sene imtihanlardan, geçen yıla nisbetle büyük mikyasta müsbet neticeler alındığını rakamlarla izah etti ve ortaokul imtihanlarındaki usulî müdafaa ile bu sistemin bir talebinin aynı anda ana dili kuvvetli, matematik zihniyeti hasıl olmuş, esya ve tabiat hakkındaki fikirleri diğer fikirleri ile teyazün etmiş bulunduğunu gösterdiğini kaydetti.

Kitap ve umumiyetle dil meseleleri üzerindeki mütalâalara da cevap veren Vekil, girişim teğbülleri anlattı. Vekilin izahatını müteakip Maarif Vekâleti bütçesi de kabul edildi.

Saat 20 yi geçiyordu. Vaktin geç olması üzerine, reis, yarı toplanılmak üzere celseyi talik etti.

İngilterede tahrip edilen tarihi binaların tamiri

Canberra 27 (A.A.) — Avustralya işçi partisi üresi B. Curtin, ileri sürdüğü bir fikirle, parlamentonun anası olan İngiliz Avam kamasının ve İngiltere üzerine yapılan akınlar esnasında hasara uğrayan diğer tarihi binaların yeniden inşası için dominyonların birleşmesini teklif etmiştir.

Bom'ayda Müslümanlarla Mecusiler arasında çarpışmalar

Bobay 27 (A.A.) — Reuter bildiriyor: Bombayda müslümanlarla mecusiler arasında çıkan kavgalara nihayet vermek için İngiliz kitalarının müdahalesi bütün cemaatlar tarafından iyi karşılanmıştır. Herkes bu müdahalenin, itimadın tekrar tesüsüne yarayacağı fikrindedir.

Dün vaziyet evvelki güne nazaran daha sakindi. Bununla beraber tek tük tencavüzler görülmüştür. Evvelden hazırlanmış kavgalar artık nihayet bulmuştur.

AKŞAM

Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 kuruş	2700 kuruş
6 Aylık	750 »	1450 »
3 Aylık	400 »	800 »
1 Aylık	150 »	— »

Posta ittihadına dahil olmayan ecnebi memleketler: Seneliği: 3600. altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Telefonlarımız: Başmuharrir: 20565 Yazı işleri: 20765 — İdare 20681 Müdür: 20497

Cemazilevvel I — Hızır 23 S. İm. Gü. Ög. İki. Ak. Yat. E. 9.49 9.02 4.40 8.38 12.00 1.57 Va. 3.20 5.33 13.11 17.10 20.32 22.28

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

«AKŞAM» in faydalı neşriyatı

Tarih öğreniyorum	Ahmed Refik	30
Çocuklara coğrafya	Faik Sabri	50
Kıraatleri	Faik Sabri	25
Dor Kışot	Cervantes	40
Nereden geliyoruz?	Faik Sabri	75
Gülliverin seyahatleri	Faik Sabri	150
Yer yüzü, Gök yüzü	Faik Sabri	75
Bir Türk kızının Amerika yolculuğu	Faik Sabri	75
Tevzi yeri:	«AKŞAM» matbaası	
«AKŞAM» karilerine mahsus yüzde 20 tenzilat kuponu		

İngilizler Giride yeni kıtaat gönderdiler

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

ve Giride erişmeğe çalışan askerle dolu düşman nakliye gemilerine ağır ziyat verdimişti.

Evvelce haber verilen ve düşmana ağır ziyat verdirilerek dağıtılan iki nakliye kafillesinden başkaca denizaltılarımızdan biri Alman askerle dolu iki kayığı batırmıştır. Bu hususta yeni tafsilât beklenmektedir. Bu harekât esnasında gemilerimiz tarafından iki düşman dostroyeri batırılmış, diğer iki destroyer hasara uğratılmış ve bir miktar Alman tayyaresi düşürülmüştür. Henüz bu hususta da mufassal raporlar gelmemiştir.

Dar sularda düşmanın çok büyük hava kuvvetlerine karşı avari tayyareleri olmaksızın yapilan bu gibi hareketin ziyatlısı olamayacağı bedihidir. Amiralik aşğıdaki gemilerin battığını bildirmekle müteessifdir.

Bu gemiler Gloucester ve Fiji kruvazörü ile Juno, Greyhound, Kelly ve Kashmir destroyeri lerdir.

Bu ziyaa uğrayan gemilerden kurtarıldıkları tesbit edildiler şunlardır:

Fiji'den 34 subay ve 500 asker, Kelly'den 8 subay ve 120 asker, Kashmir'den 9 subay ve 150 asker, Juno'dan 6 subay ve 98 asker ve Greyhound'dan 3 subay ve 88 asker.

Gloucester'den kurtarılanların miktarı hakkında maatteessüf henüz malumat yoktur. Fakat Gloucester Yunan kıtasından pek uzaktaki batmamış olduğu için ve elde de birçok kayıp ve salı bulunduğuna nazaran mürettebatın bir çoğunun kurtarılmış olması ümid edilmektedir.

Ölenlerin ve kaybolanların ailelerine mümkün olur olmaz, haber verilecektir.

Maleme'de şiddetli muharebeler oluyor

Kahire 27 (A.A.) — İyi haber alan askeri mahfiller, Girideki vaziyet hakkında şu malumatı vermektedir: Vaziyette pek az değişiklik vardır. Almanlar son 24 saat zarfında Malemeye yeni kitalar göndermişlerdir. Bu mntakada şiddetli muharebeler cereyan etmektedir.

Hâdiselerin inkisafı hakkında bir fikir edinmek çok güçtür. Düşmanın yere indirdiği kitaları bundan evvelki iki gün içinde yere indirilmiş kitalarla mukayese etmek de güçtür. Fakat düşmanın tayyare bakımından ciddi kayıplar kaydedildiği muhakkaktır. Bundan başka, birçok tayyare de yakında tamirlere muhtaç olacaktır. Muharebe, hâlâ, Hany ile Maleme arasında, Maleme tayyare meydanı etrafında cereyan etmektedir.

Londra 27 (A.A.) — Gazeteler Girid muharebesinin yeni safhasından bahsetmektedirler. Girideki Almanların yeni malzeme ve bilhassa küçük tanklar getirerek Hany ile Suda koyu arasında muazzam bir hücumu geçtikleri bildirilmektedir. Bütün Girid muharebesinin âkibeti bu hücumun neticesine bağlanıyor. Gazeteler bu hususta mütalea serderden gayet ihtiyatkâr davranmaktadırlar.

Londra 27 (A.A.) — Salâhiyetli kaynaklarda beyan olunduğuna göre Almanların Hany ile Adanın en iyi demirleme yeri olan Suda koyunu ele geçirmeğe çalıştıkları aşıkârdır. Bu teğbüste düşman çok ağır ziyata uğramış bulunmaktadır. Almanların bir muvaffakiyetsizliğe uğramış olmaları muhtemel görülmektedir.

Londra 27 (A.A.) — Bazı haberler hilâfına olarak Almanların şimdiye kadar Giride tank çıkarmadıkları anlaşılmaktadır. Bu haberler dün de teeyyüt etmemiştir.

«AKŞAM» neşriyatı ROMANLAR

Kuruş		Kuruş
Küçük İlanlar	Vâ-Nû	75
Kıvrık Paşa	Sermet Muhtar	75
Deli	Selâmi İzzet	30
Yah Çapkın	Burhan Cahit	30
Bu perdenin arkasında	Z. İ.	40
Düğün gecesi	Burhan Cahit	100
Sumer Kızı	İskender Fahreddin	125
Asyadan bir güneş doğuyor	İskender Fahreddin	80
Pembe maslahatlı Hanım	Sermet Muhtar	70
Bir kadın gecti	Selâmi İzzet	20
Devler kaldırmı	Halit Fahri	75
Aşk fırtınası	Muazzez Tahsin	50
Tevzi yeri:	«AKŞAM» matbaası	
«AKŞAM» karilerine mahsus yüzde 20 tenzilat kuponu		

Dünyayı kavuran siz buhran ortasında Türkiye'nin vaziyeti gıpta ettiricidir

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

dünya buhranı ortasında, istisnasız bütün memleketlerin gıpta edeceği normal, sıhhatli bir manzara arz ediyor. Dahillî vergilerde görülen inkışaf, memlekette kazanç seviyesinin yükseldiğini gösteriyor. Paramızın, geçici telâş ve buhranlara rağmen sağlanlığını muhafaza etmesi millî itibarın ölçüsüdür. Devlet eshamına gösterilen rağbet, bankalardaki mevduatın, harp korkusuna rağmen azalmaması halkın devlete karşı itimadına en kuvvetli delildir. Bütün bu vaziyetler, etrafımızı kuşatan, bütün Avrupa'yı saran emsalsiz buhran ve sefalet içinde Türkiye'nin istikbale nasıl derin bir emniyetle bakabileceğini gösteriyor. Bu ümid artırıcı halî, fırtına ortasında devlet gemisinin tedbirle, dirayyetle, emniyetle selâmet kıyısına yaklaşırken başımızdakilerin iyi görüş ve düşüncülerine borçluyuz.

Tasarruf ve istihsal... Parolamız budur. Ferdi hayatımızda tasarruf, devlet işlerinde tasarruf. Her sahada istihsali artırmak. Kuvvetimizin ve emniyetimizin temelini bugün de yarın da bu teşkil edecektir.

Necmeddin Sadak

Günlük Borsa

ESHAM ve TAHVİLÂT - KAMBIYO ve NUKUD FIATLERİ 27 Mayıs 1941

DEVLET BORÇLARI

	L. K.
% 7,5 933 Türk birci I II III	
Kupon kesik	18.40
» 1938 İkramiyeli	19.13
» 1933 İkramiyeli Ergani	19.25
» 7 1934 Sivas-Erzurum 1	19.60
» 1934 Sivas-Erzurum 2-7	19.75
» 2 1932 Hazine bonoları	61.50
» 1934 »	15.50
» 1935 »	29.50
» 1938 »	63.—
A. Demiryolu tahvil I - II	42.40
» III	43.25
A. Demiryolu mümessil senet	40.80
Haydarpasa limanı	44.50
H. limanı mümessil senedi	43.—

HİSSE SENETLERİ

T C Merkez bankası	109.—
T. İ. bankası nama muharrer	9.70
T. İ. bankası (hamile alt)	9.85
T. İ. bankası mümessil his.	110.—
A. Demiryolları şirketi (% 60)	24.—
A. Demiryolları şirketi (% 100	39.—
Eskişehir çimento şirketi	7.25
Şirketli Hayriye	26.—
Şirketli Hayriye temettü	21.—

ECNEBİ TAHVİLLERİ

Kredi Fonsiyası 1902 kupon kes	96.50
» 1911	83.50
» Amorti	60.50
» Kupon	1.05

NUKUT

Türk altını	27.10
Küleş altın bir gramı	3.40
Osmanlı bankası (banknot)	2.85

KAMBIYO

Londra üzerine 1 sterlin	5.24
Nevyork üzerine 100 dolar	130.—
Cenevre üzerine 100 frank	30.2025
Atina üzerine 100 drahmi	0.9975
Madrid üzerine 100 gızeta	12.9375
Yokohama üzerine 100 yen	31.1375
Stokholm üzerine 100 krun	30.745

RADYO

Bugünkü program

Öğle ve akşam	
12,30 Program	21,00 Memleket p
12,33 Şarkılar	21,10Müzik konser
12,45 Haberler	21,25 Bando
13,00 Orkestra	22,15 Oyun haval
13,15 Şarkılar	22,30 Haberler
13,30 Orkestra	22,45 Müzik Pl.
18,03 Şarkılar	29 Mayıs
18,15 Ziraat Tak.	Perşembe sabahı
18,25 Konuşma	
18,45 Çocuk saati	7,30 Program
19,30 Haberler	7,33 Müzik (Pl.)
19,45 Kadınlar fa	7,45 Haberler
20,15 Radyo gazet	8,00 Müzik (Pl.)
20,45 Türkü	8,30 Evin saati

HASAN ÇİL LOSYONU

açar ve bu sayede çehre güzelleşir ve şeffaflık ve letafet kesbeder. HASAN ÇİL LOSYONU Fennin ve tekâmülün bir harikasıdır. Bütün kadınların hayat arkadaşı olabilir: Traşdan sonra erkekler için pek ince bir zevk teşkil eder. Şişesi 50, Dört mslil 100 kuruştur. HASAN Deposu ve şubelerle İhtiyatçılar ve eczanelerde arayınız.

Askerlik işleri

Yedek subay ve askerî memurların senelik yoklaması

Beyoğlu Yerli As. Şubesinde:
1 — 1 Haziran 941 günü yedek subay ve askerî memurların senelik yoklamaları başlayacaktır. Ve bir ay devam edecektir.

2 — 20 Haziran 941 gününden 30 ncü gününe kadar her hangi bir suretle gününde gelmeyenlere tahsis edilmiştir.

3 — Yoklamaya gelirken iki vesika fotoğrafı ile, nüfus hüviyet çizimlerini, askerî hizmet vesikalarını, umumi ahvalı sıhhiye raporlarını, doktor, veteriner, Eczacı, ve dişçiler diploması ve ihtisas vesikalarını birlikte getireceklerdir.

4 — Yoklamaları esnasında istenilen malumatı şifahi veya mektupla bildirmemiş ve şubeye gelerek kayıtlarını yaptırmamış olan yedek subaylar (50) lira para cezasına çarptırılacaktır.

5 — Mayısta yapılan maaş yoklaması ile Haziran yoklamasının hiç bir alakası yoktur.

6 — Temmuz 941 tarihinde yaş haddine uğruyacak yedek subaylar yoklamaya gelmeye mecburdurlar.

7 — Bu yoklamada raporun hiç bir maksada kâfi gelmeyeceğinden rapor gönderilmemesi.

8 — Traşada bulunanlar, bulundukları mahallin askerlik şubelerine bir dilekçe ile müracaat edecekler veya taahhütlü mektupla şubedeki defter sıra No. sı bildirilmes ve tercümeihale ile askerî vesika suretleri gönderilecek.

9 — Bundan başka:

A) Halen gördüğü iş ve memuriyeti ve ikametgâh adresi.

B) Tahisi, derecesi

C) Mühendis, ve kimyagerlerin hangi şubede ihtisasları bulunduğu (suyolu, elektrik, sanayi, vesaire) vesika suretleri.

D) Doktorların dahili, harici, kulek vesaire ihtisaslarının vesika suretleri.

E) Yabancı dillerden hangisini ne dereceye kadar bildiği (tercüme ve tekkümü).

F) Askerliğinde gördüğü kurslar.

C) Malûl olanlar malûliyet vesikaları ve yaş haddine uğramamışlar kâmililer geleceklerdir.

H) Yaş haddine uğrayan ve yaş haddine uğradığına dair nüfus hüviyet çizimlerine işaret edilmeyen subay ve askerî memurlar müracaat ederek nüfusuna işaret ettireceklerdir.

10 — Yedek subay yoklama günleri aşağıda yazıldığı veçhile sınıf ve rütbe sıra takip edecektir.

1 — 2 Haziran 941 günü general, ku.may piyade albaylar.

2 — 3-4 Haziran 941 günü tabip, diş tabibi, eczacı veteriner, kimyager subaylar.

3 — 5-6 Haziran 941 günü levazım istihkâm, muhabere, süvari her rütbeden.

4 — 7 Haziran 941 topçu, ölçme, ıslak büyük küçük rütbeli subaylar.

5 — 9 Haziran 941 günü jandarma, harp sanayii küçük büyük rütbeli subaylar.

6 — 10 Haziran 941 günü nakliye, otomobil küçük büyük rütbeli subaylar.

7 — 11-12 Haziran 941 günü deniz, demiryolu, hava, harita her rütbeden subaylar.

8 — 13 Haziran 941 günü hesap memuru, ve muamele memurları.

9 — 14 Haziran 941 günü askerî hâkim ve müşavir, müzika, imamlar, Esnafatı askerîye.

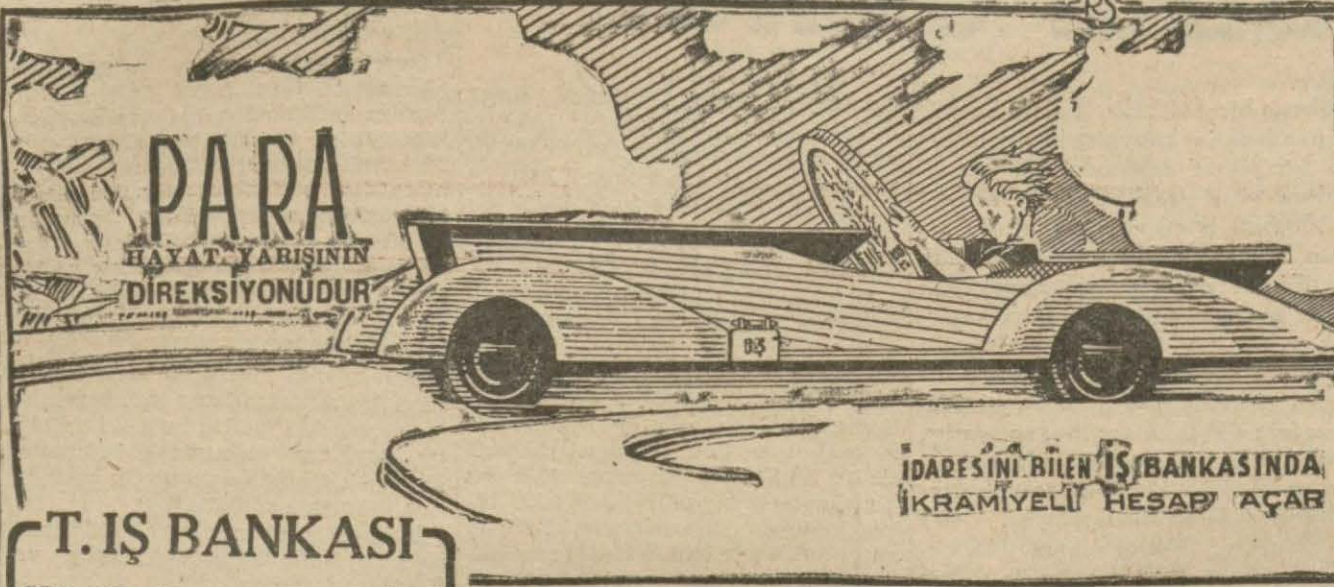
10 — 16 Haziran 941 günü piyade yarbay, binbaşı, yüzbaşlar.

11 — 17 - 18 - 19 - 20 Haziran 941 günü piyade üstteğmen, teğmen, asteğmenler.

12 — 21 - 23 - 24 - 25 - 26 - 27 - 28 Haziran 941 günü; her hangi bir sebepten dolayı yoklamaya gelmeyen subaylar. (7178)

***

★ Fatih askerlik şubesinde: 337 doğumların ilk yoklama müddeti hitam bulmak üzere olduğundan yoklamaya iktisad etmeyenlerin cezalandırılmak üzere bir an evvel dört fotoğraf, ikamet kâğıdı, nüfus çizimi ile birlikte şubeye müracaatları.

T. İŞ BANKASI

Küçük tasarruf hesapları

1941 ikramiye plânı

KEŞİDELER: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteğrin tarihlerinde yapılır.

1941 ikramiyeleri

1 adet 2000 Liralık	= 2000.— Lira
3 " 1000 "	= 3000.— "
2 " 750 "	= 1500.— "
4 " 500 "	= 2000.— "
8 " 250 "	= 2000.— "
35 " 100 "	= 3500.— "
80 " 50 "	= 4000.— "
300 " 20 "	= 6000.— "

Fatih Sulh Birinci Hukuk Hâkimliğinden: 941/164

Tebliğ olunacak taraf: Hacı Osman oğlu Mehmed, Fatih Haydar 20 No.lu hanede mukim, polislikten mütekaat.

Zeyrekte Kilise Cami odalarında mukim Zülfiye tarafından aleyhinize açılan davada, yukarıda adresi yazılı 20 sayılı evdeki hisse sayılarını satmak üzere Fatih noterliğinden mu-saddak 10 Eylül 934 tarih ve 110 sayılı vekâleti devriye ile satarak bedeli te-rağa mahsuben alınan iki yüz elli İrânı takrir muamelesini yaptırmama-nız sebebiyle faiz, masarifi muhakeme ve icreti vekâlet ile birlikte tahsiline hüküm verilmesi talebime ikame edil-miş davadan dolayı namınıza çıkartı-lan davetiyede gösterilen adreste bu-lunmadığınızdan iş zabıtaya havale edilmiş ve zabıta dahi adresinizin tesbitine imkân bulunamamış ve da-vacının da talebille dava arzualı ve-ri-len kararlar bir ay müddetle size te-bliğ edilmiş ve muhakemenin 21/5/941 tarihinde saat 10a talik edildiği bil-di-rilmiştir. Gösterilen muayyen günde mahkemeye gelmediğiniz anlaşılmış ve giyaben muhakemenin ıcrasından sonra mahkemeye gelmediğinizden dolayı gıyap kararının dahl bir ay müddetle tebliğine karar verilmiştir. İşbu gıyap kararının tarihi tebliğlen-den itibaren müddeti kanunîyesi zar-fında itiraz etmez ve muhakemenin bırakıldığı 27/6/941 tarihinde saat 10 da mahkemeye gelmediğiniz ve ya bir vekil göndermediğiniz takdirde davanın gıyabınızda rüyet ve intaç edil-ceğini bildirir işbu tebliğ gıyap kararı yerine kaim olmak üzere usulün 141 inci maddesine tevfiğin ilan ve tebliğ olunur. (57488)

Sarıyer Sulh Hukuk Hâkimliğinden: 941/235

Yeniköy Sald Haflm paça caddesi 26 No. da oturan Muhlis müracaatle aynı yerde oturan annesi Haticeye va-si tayinini istemesi üzerine yapılan duruşma sonunda: Hatice'nin vesayet altına alınması tabii adli raporundan ve Muhlis'in vasilîge ehil olduğu da şahidlerin şahadetinden anlaşıldığından Hatice Altınsoy'un hacri ile kızı Muhlis Gökçüoğlu'nun vasi tayinine ka-bûlî itiraz olmak üzere 13/5/941 tari-hinde karar verildiği ilan olunur. (57490)

ZAYI — Eminönü yabancı askerlik şubesinde aldığım askerlik tezkere-mi kaybettim. Yenisini alacağım dan eskisinin hükmü yoktur.

1313 tevelliüdü Tokatlı Ahmed oğlu Yusuf Kengu

Zayı nüfus tezkeresi

Yalovanın Kocadere Zlr köyünden aldığım nüfus cüzdanı ile askerlik tez-keremi zayı ettim. Yenilerini alaca-ğım dan eskilerinin hükmü yoktur.

324 tevelliüdü Hasan oğlu İsmail Coskun

Eminönü Yerli Askerlik şubesinde:

Sınıf 8. muamele memuru Yahya Nüzhet oğlu Recai (35489-).

Yedek piyade teğmen (47587) Naci Celâî Boranel.

Yede piyade teğmen Tefvîk oğlu Reşad San (45410).

Yedek piyade teğmen Hüseyin Hilmi oğlu Mustafa Adnan Bozcalı (14213) ün kayıtları tedkik edilmek üzere nüfus hüviyet cüzdanları ile birlikte acele şubeye müracaatları.

Kapalı zarf usulile eksiltme ilânı Çorum Daimî Encümeninden:

1 — Çorum — Çelikli yolunun 16+000 — 35+000 inci kilometreleri ara-sına «7957» M3 ham taş ihzaratı: 941 haziranının 16 ncü pazartesi günü saat 16 da dalmî encümen riyaset odasında ihale edilmek üzere «30» gün müddetle kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Yapılacak ihzaratın keşif bedeli «20827» lira «29» kuruştan ibaret olup 941 mali yılı bütçesinden ödenecektir.

3 — Muvakkat teminat: «1562» lira «5» kuruştur.

4 — Bu işe ald evrak şunlardır.

A — Keşifname ve silsileli fiyat.

B — Ocak grafları

C — Eksiltme şartnamesi

D — Mukavele projesi

E — Bayındırlık işleri genel şartnamesi

F — Umumi ve fennî şartname

5 — Bu vesalk her gün Nafta dairesinde ve encümen kaleminde görüle-bilir.

Keşif ve grafik arzu edenlere «104» kuruş mukabilinde verilir.

6 — Eksiltmeye girebilmek için teminat akçelerinin yatırılması ve — Tatil günleri hariç — üç gün evvel vilâyet makamına müracaatla alına-cak ehliyet vesikası ile Ticaret odası belgesinin ibraz edilmesi şarttır. (3027)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli (22841) yirmi iki bin sekiz yüz kırk bir lira olan (25) kalem muhtelif likomotif ve adi ateş tuğlaları (9/7/41 çarşamba) günü saat (15) te kapalı zarf usulile Ankara'da idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin (1713,08) bin yediyüz on üç lira sekiz ku-ruş) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tek-liflerini aynı gün saat (14) de kadar komisyon reisliğine vermeleri lazımdır. Şartnameler parasız olarak Ankara'da malmaze dairesinden, Haydar-paşada tesellüm ve sevk seflüğünden dağıtılacaktır. (3937)

Trakya hattı ile Mudanya - Bursa ve Samsun - sahil hatlarından gayri bütün şebekede 1 Haziran 1941 gününden itibaren yeni tarifelerin tatbikine başlanacağı.

Bu tarifelere göre yolcu münasebetlerinin ve yolcu trenlerinin hareket zamanlarını gösterir cedvellerin istasyonların bekime salonlarına asılmış ve küçük cep tarifelerinin gişelerde satılığa çıkarılmış bulunduğu sayın halka ilan olunur. (4109)

YILDIZ

HUSUSÎ NÜSHA

DEANNA DURBİN

SAYISI

Bugün çıktı...

Yıldız'ın 9 numaralı hususî sayısı baştanbaşa bir Deanna Durbin nüshası olarak bugün çıktı. Bu sayıda sevimli Yıldızın bol resimli mufassal hayatı ile en son çevirdiği «İlk bahar Resmi geçidi» filminin romanını bulacaksınız. Ayrıca: Bu sayıda bir de 2 renkli toblo eklenmiştir.

Her yerde 15 Kuruş.

Darphane ve Damga Matbaası Müdürlüğünden:

1 — Asgari %97 saf ve tütüya ve alüminyumden âri yerli malı ve muham-men bedeli 22750 ve ilk teminatı 1706,25 lira olan 35 ton külçe kurşun ka-palı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Mezkûr kurşunların ihalesi 9 haziran 941 pazartesi günü saat 17 de idaremizdeki komisyonda yapılacaktır.

3 — İstekillerin 2490 sayılı kanunun 2, 3 üncü maddelerinde yazılı ve-salk ile birlikte ilk teminat ve teklif mektuplarını mezkûr günde saat 16 ya kadar komisyon riyasetine mabzûz mukabili verilmesi lazımdır. Şartnameler her gün idareden verilir. (3981)

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

1 — İdaremiz ihtiyacında kullanıl makta olup hariçten celbi ıktıza eden 133 kalemde ve tahmini «3.174.619» lira kıymette muhtelif malmemenin pa-zarlık yolu ile mübayaası mukarrer ve son akdedilen hususî takas esasına müstenid ticaret anlaşması mucibince Almanyadan da tedariki mümkün bu-lunmaktadır.

2 — Bu malmemenin müfredat listesile şartnameleri Kabataştaki Leva-zım ve Mübayaat şubesindeki Alım komisyonunda her gün öğleden sonra gö-rülebilir.

3 — Taliplerin % 7,5 teminatlarla birlikte bu husustaki tekliflerini en geç 25/6/941 gününe kadar mezkûr komisyona tevdi etmeleri lüzumu ilan olunur. (4052)

Tasfiye halinde deri ve deri Sanayii Yardımcı maddeleri İthalâtçıları Birlik Ltd. den:

Ticaret kanununun 361 inci maddesine tevfiğin hissedarlar 14 Mayıs 1941 tarihinde senelik umumî hey'et i'timama davet edilmiş iseler de nisab hasıl olmadıktan ikinci i'timamın 13/6/941 tarihine müsadif cuma günü saat 14.30 da Galatada Ömer Abit hanındaki Şirket Merkezinde yapılması takarrür eylemiştir.

Hissedarlar işbu heyeti umumiye i'timama davet olunular.

Müzakerat ruznamesi:

1 — Tasfiye memurlarının ve mürakip raporlarının okunması,

2 — Bilânço ve kâr ve zararların okunması,

3 — Tasfiye memurları ve mürakibin ibrası,

4 — Mürakip intihabı.

Türk çocuğunu besler, tosunlatır

Pirinç, Mercimek, Yulaf, Konflor, İrmik, Patates, Arpa, Pirinç nişastası, Buğday nişastası vesair hububat unları...

Ana sütü kadar kuvvetlidir.

Çapamarka Müstahzaratı.

Tarihi tesisi : 1915

VEZNEDAR ve MUHASEBE MEMURLARI ALINACAK

Büyük bir Bakkaliye Ticarethanesi için Beş yüz lira nakdi teminat veya bin liralık ipotek verecek bir veznedar ile muhasebe usullerine vakıf memurlar aranmaktadır. Talip olanların nüfus cüzdanı, tahsil vesikası, Bonservis suretleri ve bir fotoğrafları ile sarıh adreslerini İs-tanbul Postanesi 636 numaralı kutu adresine göndermelerini.

ZONGULDAK'ta

Ereğli Kömürleri işletmesi

UMUM MÜDÜRLÜĞÜNDEN:

SADE YAĞI ALINACAKTIR

İşçi Tabldotlarımız ihtiyacı için 180.000 kilo erimiş sade yağı mübayaı olunacaktır. Şartname Ankara'da Etibank Umum müdür-lüğünde İstanbul'da Etibank bürosunda ve Zonguldak'ta İşletme Umum Müdürlüğünde görülebilir. Tekliflerin 16 Haziran 1941 tari-hine kadar Zonguldak İşletme Umum Müdürlüğüne verilmiş olması lazımdır.

İstanbul Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Semti ve mahallesi	Cadde ve sokağı	No.su	Cinsî	Muhammen aylığı
Çemberlitaş, Mollafenari	Pekane	9-13	Ev	15 00
Sultanahmed Akbiyık	Cami	10	"	7 00
Samatya Sancakdar Hay- İnekçi		39	"	5 00
reddin				
Adırmekapı Kolla Aşkı	Aşık Yunus	2	"	4 00
Sultanselim Hatip Mus- tan	Çukur Bos- tan	53	"	4 00
Yedikule Fatih Sultan Mehmed	Taş Han		"	
Adırmekapı	Nurettin Tekkesi	10	"	4 00
Bahçekapı dördüncü vakıf han dör- düncü katta		25 Canfeda Hatun Mektebi	"	4 00
		33	Oda	20 00
		20	"	27 00
Mercan İbrahim paşa	Nasuh ağa hanında	1,2,3	Odalar	8 00
Çarşı'da Zincirli han	Alt katta.	9	Oda	4 00
	Üst	16	"	1 50
Bahçekapı'da dördüncü vakıf hanın zemin katında		7	Mağaza	43 00
Çarşıda	Sahafılarda	95	Dükkan	15 25
Bağkapı'da Ahi çelebi	Yumurtacılar	50	"	7 50
Babıâli, Lala Hayrettin		18-5	"	5 00
Tavukpazarı	Kürkçüler kapısı.	64	"	4 00
Kazlı Çeşme	Demirhane	63	"	3 00
Uzunçarşı	Dökmeciler	39	"	2 50
Çarşıda	Yorgancılar	17	"	2 50
	Kahvehane	3	"	50
İbrahim paşa	Nasuh ağa hanında	8-12	İki baraka	7 00
		6	"	2 00
Cibali Seferikoz	Cami yanında	4	"	1 50
Bahçekapı	Şeyh Mehmed Geylânî		Hidayet camii	30 00
Çarşı'da Çoşacı Han	Sağ tarafta	14	İğneci Hüseyin camii	12 00
Sarayburnu Tabhane camii arkasında			Furun ve müstemlatı	20 00
Saraçhane Mimar ayaz			Cami beşâları	20 50
Saraçhane		33	Mektep ve kapı mahallî	2 30
Kumkapı, Kürkçübaşı	Süleyman ağa İskele	25	Arsa	35 00
Aksaray, Adırmekapı,	Yenikapı	1	Cami arsası	6 00
	Hatice sultan	325	Hacı Muhiiddin camii	4 00
	Fevziye		arsasının cadde kısmı.	

Müddeti icar: Teslimi tarihinden 942 - senesi mayıs sonuna kadar Senelik Koca Mustafa Paşa Sünbül efendi önünde. Sebze bahçesi 31

Taşkasap Molla Gürani 49 Bostan 30

Müddeti icar: Teslimi tarihinden 943 - senesi Mayıs sonuna kadar.

Yukarıda yazılı mahaller kiraya verilmek üzere artırılmaları uzatılmış-tır. İstekiller 30 Mayıs/941- cuma günü saat on beşe kadar Çemberlitaş'da İstanbul Vakıflar başmüdürlüğü Vakıf Akarlar kalemine gelmeleri. (4110)

İstanbul Elektrik Tarmvay ve Tünel İşletmeleri Umum Müdürlüğünden:

1 — Muhtelif cins voltmetre ve ampermetre mektupla teklif istemek su-retile satın alınacaktır.

2 — Muvakkat teminat 55 liradır.

3 — Tekliflerin Levazımından parasız tedarik edilecek şartnamesindeki tarifiata uygun olarak 8/7/941 salı günü saat 17 ye kadar Metro hanının 4 üncü katındaki Levazım müdürlüğüne imza mukabilinde verilmiş olması lazımdır. (3880)

Devlet Deniz Yolları İşletme Umum Müdürlüğü İlânları

Köprü - Haydarpaşa - Kadıköy hattı tarifesi

Devlet Demiryolları İdaresinin posta ve banliyö katarları tarifesinde yaptığı taddiata mütenazaran Köprü - Haydarpaşa - Kadıköy vapur tarifesi de 1 Haziran 941 tarihinden itibaren değiştirilmiştir. Yeni tarife iskelelere asılmış ve cep tarifeleri de gişelerimizde satışa çıkarılmıştır. (4114)